Nr. 4. **Warszawa, dnia 30 marca 1929 r.** **Rok XII.**

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Prenumerata roczna 30 zł. **Cena egzemplarza 2 zł.**

Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69, Wydział Org. Prawny Tel. 220-20.

Adres Administracji: Komisarjat Rządu, ul. Senatorska Nr. 12. Telef. 96-87.

TREŚĆ:

I.

Przedruki z Dziennika Ustaw R. P.

z 16 marca Nr. 15 Rok 1929

Poz. 124. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 25 lutego 1929 r. o zmianie granic gmin wiejskich Kleniewo i Starożreby w powiecie płockim, województwie warszawskiem.

Poz. 125. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 25 lutego 1929 r. o zmianie granic gmin wiejskich Krzynowłoga Wielka i Krzynowłoga Mała w powiecie przasnyskim, województwie warszawskiem.

Poz. 126. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 25 lutego 1929 r. w sprawie ceł wywozowych na drewno.

Poz. 127. Rozporządzenie Ministrów Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 14 marca 1929 r. w sprawie częściowej zmiany taryfy celnej z dnia 26 czerwca 1924 roku.

Poz. 128. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 1 marca 1929 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie ustalenia wysokości i pobierania opłat za złożenie przesyłek i ładunków w państwowych hangarach portowych w Gdyni.

Poz. 129. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 lutego 1929 r. o wynagrodzeniu sekretarzy sądowych i urzędników kancelaryjnych jako komorników w okręgach sądów apelacyjnych w Krakowie i Lwowie oraz sądu okręgowego w Cieszynie za wykonywanie czynności egzekucyjnych.

Poz. 130. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 lutego 1929 r. w sprawie strawnego i drogowego dla organów sądowych w okręgach sądów apelacyjnych w Krakowie i Lwowie oraz sądu okręgowego w Cieszynie.

z 22 marca Nr. 16 Rok 1929

Poz. 131. Ustawa z dnia 13 lutego 1929 r. w sprawie przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do konwencji, dotyczącej uregulowania kolizyj ustawodawstw i jurysdykcyj w zakresie rozwodu i rozłączenia co do stołu i łoża, podpisanej w Hadze dnia 12 czerwca 1902 roku.

Poz. 132. Ustawa z dnia 13 lutego 1929 r. w sprawie przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do konwencji, dotyczącej uregulowania kolizyj ustawodawstw w zakresie małżeństwa, podpisanej w Hadze dnia 12 czerwca 1902 roku.

Poz. 133. Ustawa z dnia 13 lutego 1929 r. w sprawie przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do konwencji, o kolizjach ustawodawstw, dotyczących skutków małżeństwa w dziedzinie praw i obowiązków małżonków w ich stosunkach osobistych i w dziedzinie spraw majątko-

wych małżonków, podpisanej w Hadze dnia 17 lipca 1905 roku.

Poz. 134. Ustawa z dnia 19 lutego 1929 r. w przedmiocie uzupełnienia ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 73 z 1924 r. poz. 741) w przedmiocie ochrony drobnych dzierżawców rolnych, a w szczególności zmiany niektórych przepisów ustawy z dnia 2 lipca 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 56, poz. 346) oraz ustawy z dnia 18 marca 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 165).

Poz. 135. Ustawa z dnia 19 lutego 1929 r. w sprawie uzupełnienia niektórych postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnem (Dz. U. R P. Nr. 38, poz. 365).

Art. 1. W granicach upoważnień, zawartych w ustawach, obowiązujących na obszarze województw: lwowskiego, krakowskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego i cieszyńskiej części województwa śląskiego, na których podstawie władze i organa gminne mogły przed wejściem w życie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 369) nakładać kary pieniężne, względnie aresztu, są one z mocy niniejszej ustawy uprawnione do wydawania nakazów karnych w trybie art. 45 ust. 1 powyższego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej w zastępstwie powiatowej władzy administracji ogólnej, a bez upoważnienia wojewody, wymaganego powołanym art. 45 ust. 3.

Do nakładania kar w trybie nakazów karnych uprawnieni są naczelnicy gmin (wójt, burmistrz, prezydent miasta).

Art. 2. Na obszarze województw: poznańskiego, pomorskiego i górnośląskiej części województwa śląskiego służy z mocy niniejszej ustawy miejscowym władzom policyjnym w zastępstwie powiatowej władzy administracji ogólnej, a bez upoważnienia wojewody, wymaganego art. 45 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 365) prawo wydawania nakazów karnych w trybie art. 45 ust. 1 powyższego rozporządzenia co do przestępstw, do których z mocy szczególnych przepisów ustaw, dekretów i rozporządzeń, wydanych przez władze polskie, miała przed wejściem w życie tego rozporządzenia zastosowanie ustawa z dnia 23 kwietnia 1883 r., dotycząca wydawania policyjnych zarządzeń karnych przeciw wykroczeniom (Zb. Ust. Pr. str. 65).

Art. 3. Stosowanie nakazów karnych przez władze i organa, wymienione w art. 1 i 2, jest dopuszczalne także w wypadkach, w których przysługiwało im prawo orzekania o odszkodowaniu lub konfiskacie, o ile wysokość szkody, względnie wartość skonfiskowanego przedmiotu nie przenosi kwoty 30 zł.

Art. 4. Grzywny, wymierzone na podstawie art. 1 lub 2, oraz skonfiskowane na podstawie art. 3 przedmioty, względnie kwoty, uzyskane za nie drogą sprzedaży, przypadają w razie braku odmiennych postanowień w ustawach szczególnych na obszarze województw, wymienionych w art. 1, na rzecz gminy z przeznaczeniem na cele opieki społecznej, zaś na obszarze, określonym w art. 2, na rzecz tego, kto ponosi rzeczowe koszty miejscowego zarządu policyjnego.

Na pozostałym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej wpływają grzywny, nałożone przez władze gminne w trybie, przewidzianym w art. 45 powołanego wyżej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, o ile szczególne ustawy nie stanowią inaczej, na rzecz gminy i mają być użyte na cele opieki społecznej.

Postanowienia ustępu pierwszego mają zastosowanie wówczas, gdy orzeczenie karne wydaje powiatowa władza administracji ogólnej na skutek sprzeciwu, przewidzianego w art. 46 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o postępowaniu karno-administracyjnem.

W wypadku skierowania sprawy na drogę sądową grzywny, orzeczone przez sąd, przypadają na rzecz Skarbu Państwa, o ile ustawa szczególna nie stanowi inaczej.

Art. 5. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych oraz Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 6. Ustawa niniejsza wchodzi w życie po upływie czternastu dni od jej ogłoszenia.

Do spraw, wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, mają zastosowanie przepisy dotychczasowe rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 365).

Poz. 136. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 lutego 1929 r. o zakazie używania francuskich nazw regjonalnych.

Poz. 137. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 lutego 1929 r. o rozmieszczeniu sądów grodzkich w powiecie radomskowskim w okręgu sądu okręgowego w Piotrkowie.

Poz. 138. Obwieszczenie Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości z dnia 9 marca 1929 roku w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o osobistych świadczeniach wojennych.

Załącznik do obw. Min. Spraw Wojsk., wyd. w poroz. z Min. Spraw. z d. 9 marca 1929 r. (poz 138).

USTAWA

z dnia 25 lipca 1919 r.

o osobistych świadczeniach wojennych.

Art. 1.

Z chwilą wybuchu wojny lub z chwilą zarządzenia bądź ogólnej, bądź częściowej mobilizacji, albo gdy tego wymaga interes obrony Państwa, stwierdzony uchwałą Rady Ministrów, powziętą na wniosek Ministra Spraw Wojskowych, może Państwo w czasie trwania jednego z tych stanów, pociągać ludność przymusowo za wynagrodzeniem do świadczeń, robót i usług osobistych, bezpośrednio lub pośrednio potrzebnych dla celów zaopatrzenia armji i obrony Państwa, o ile siły i środki własne wojska wynikłym potrzebom nie są w stanie zadośćuczynić.

Art. 2.

Świadczeniu osobistemu podlega wszelkiego rodzaju praca ludzka, fizyczna i umysłowa.

Art. 3.

Z chwilą wybuchu wojny lub ogłoszenia mobilizacji ogólnej albo częściowej, obowiązek osobistych świadczeń wojennych powstaje z mocy samego prawa.

W interesie obrony Państwa Rada Ministrów może na wniosek Ministra Spraw Wojskowych wprowadzić w drodze rozporządzenia obowiązek osobistych świadczeń wojennych na całym obszarze Państwa lub w poszczególnych miejscowościach, jak tego wzgląd na bezpieczeństwo Państwa będzie wymagał.

Określenie terminu ustania obowiązku osobistych świadczeń wojennych następuje w drodze rozporządzenia Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Spraw Wewnętrznych.

Na obszarze wojennym ustanie i w razie potrzeby przywrócenie obowiązku osobistych świadczeń wojennych może nastąpić również w drodze rozporządzenia Naczelnego Wodza.

Art. 4.

Do osobistych świadczeń wojennych obowiązani są wszyscy zdatni do pracy obywatele w wieku od lat 17 do 50 płci obojga, nie powołani do składu siły zbrojnej Państwa.

Art. 5.

Od obowiązku osobistych świadczeń wojennych wolni są:

a) niezdolni do pracy wskutek choroby lub ułomności fizycznych, oraz kobiety ciężarne i karmiące,

b) duchowni wszystkich w Państwie uznanych wyznań, wypełniający stale swe obowiązki duchowne,

c) uczniowie uczęszczający do publicznych szkół średnich i zawodowych w okresie funkcjonowania tych szkół,

d) posłowie sejmowi i senatorowie,

e) ci urzędnicy państwowi i samorządowi, oraz te osoby, stale uczestniczące z mocy swego stanowiska lub urzędu w pracach instytucyj państwowych lub samorządowych, tudzież pracownicy kolei i użyteczności publicznej, których właściwi ministrowie w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych, albo gdy chodzi o obszar wojenny — z Naczelnym Wodzem, uznają za niezbędnych; wyjątki od tej zasady przewidują osobne ustawy,

f) funkcjonarjusze bezpieczeństwa publicznego,

g) cudzoziemcy 1) zgodnie z zasadami prawa lub zwyczajów międzynarodowych albo 2) w miarę wzajemności, faktycznie istniejącej lub opartej na umowie międzynarodowej.

Art. 6.

Prócz osób, należących do kategorji wyszczególnionych w art. 5, z rozporządzenia Rady Ministrów mogą być od świadczeń osobistych zwalniane inne jeszcze kategorje ludności.

Art. 6a.

Minister Spraw Wewnętrznych może na wniosek Ministra Spraw Wojskowych już w czasie pokoju nałożyć na osoby, należące do pewnych zawodów i niewyłączone w myśl przepisów niniejszej ustawy od obowiązku osobistych świadczeń wojennych, obowiązek zarejestrowania się, o ile uzna, że wiadomości powyższym wnioskiem objętych w innej drodze uzyskać nie można.

Rejestrację przeprowadzają władze administracyjne i samorządowe.

Art. 7.

Osoby, powołane do osobistych świadczeń wojennych, mają na żądanie władzy stawić się z posiadanemi w chwili powołania własnemi narzędziami pracy, należącemi do nich środkami przewozowemi, tudzież inwentarzem pociągowym, niezbędnym dla obsługi dostarczonych przez nich środków przewozowych (rzemieślnicy, kopacze, woźnice i t. p.).

Art. 8.

Powołanych do osobistych świadczeń wojennych należy używać tylko do robót odpowiadających ich zwyczajnemu zatrudnieniu, względnie umysłowemu i fizycznemu uzdolnieniu.

Art. 9.

Zgłoszenie zapotrzebowań osobistych świadczeń wojennych winno być skierowane do władz administracyjnych przez władze wojskowe, upoważnione do tego przez Ministra Spraw Wojskowych, a na obszarze wojennym — przez Naczelnego Wodza. W tych miejscowościach obszaru wojennego, w których władze administracyjne nie urzędują, powyższe zapotrzebowanie winno być skierowane do dowództw poszczególnych oddziałów wojskowych.

Powołanie ludności przeprowadzają władze administracyjne i samorządowe, a w tych miejscowościach obszaru wojennego, w których władze te nie urzędują, dowództwa poszczególnych oddziałów wojskowych.

Art. 10.

Zwolnienie od obowiązku osobistych świadczeń wojennych z przyczyn, przewidzianych w poprzednich postanowieniach tej ustawy, tudzież w wypadkach, w których powołanie spowodować może zagrożenie bytu rodziny, gospodarstwa, rękodzieła, przemysłu lub handlu, przysługuje władzom administracyjnym w toku instancji w porozumieniu z władzami wojskowemi, zaś na obszarze wojennym powołującym władzom wojskowym w toku instancyj. Tok instancyj władz wojskowych określi rozporządzenie wykonawcze Ministra Spraw Wojskowych.

Bezwarunkowemu zwolnieniu podlegają osoby zwolnione od służby w wojsku na skutek reklamacji urzędu lub zakładu, w którym są zatrudnione.

Art. 11.

W wezwaniu powołującem do wykonania świadczeń osobistych winien być oznaczony termin stawienia się, przypuszczalny przeciąg czasu świadczenia, rodzaj czynności i miejsce ich wykonania.

Wezwanym do wykonania osobistych świadczeń wojennych poza miejscem stałego zamieszkania daje się termin do załatwienia spraw osobistych.

Art. 12.

Wynagrodzenie za osobiste świadczenia wojenne wypłacać się ma wedle norm, ustalonych dla każdego rodzaju prac rozporządzeniem Ministra Spraw Wojskowych, wydanem w porozumieniu z Ministrami Skarbu, Ochrony Pracy i Opieki Społecznej.

Jeżeli osoby, powołane do osobistych świadczeń wojennych, napotykają na trudności w uzyskaniu pożywienia dla siebie lub paszy dla inwentarza pociągowego, dostarczonego do obsługiwania środków przewozowych, natenczas władze wojskowe obowiązane będą dać im utrzymanie w naturze narówni z osobami wojskowemi, lub paszę — narówni z inwentarzem pociągowym wojskowym, a w takim razie z wynagrodzenia potrąca się koszta utrzymania podług norm, ustalonych w rozporządzeniu wykonawczem. Również zwraca się powołanym do osobistych świadczeń wojennych koszta przejazdu z miejsca zamieszkania do miejsca przeznaczenia i zpowrotem w wysokości, ustalonej odnośnemi rozporządzeniami wykonawczemi.

Art. 13.

Za używanie przez pociągniętych do osobistych świadczeń wojennych własnych narzędzi, środków przewozowych oraz inwentarza pociągowego, wypłaca się wynagrodzenie dodatkowe; za zużycie zaś, zniszczenie, uszkodzenie lub utratę wyżej wymienionych przedmiotów nie z ich winy—odpowodnie odszkodowanie.

Wysokość dodatkowego wynagrodzenia i odszkodowania, jako też sposób ich ustalenia określi rozporządzenie wykonawcze.

Art. 14.

Powołany do osobistych świadczeń wojennych korzysta w razie choroby z bezpłatnego leczenia narówni z osobami wojskowemi w czynnej służbie i przez czas pobytu w szpitalu pobiera połowę należnego mu wynagrodzenia.

Art. 15.

Jeżeli powołany do osobistych świadczeń wojennych podczas pełnienia tychże poniósł bez własnej winy szkodę na zdrowiu, albo uległ kalectwu, które go uczyniło niezdatnym do pracy, albo też utracił życie,— należy się jemu, względnie pozostałej rodzinie takie samo zaopatrzenie, w takiej samej wysokości i z tych samych źródeł, jak powołanym do czynnej służby wojskowej, względnie ich rodzinom.

Art. 16.

Rodziny osób, powołanych do osobistych świadczeń wojennych, pobierają zasiłki wedle tych samych norm i zasad, jak rodziny powołanych do czynnej służby wojskowej, o ile świadczenia te trwają dłużej niż 2 tygodnie.

Art. 17.

Osoby, powołane do osobistych świadczeń wojennych, są obowiązane w czasie swego zatrudnienia do bezwzględnego ulegania co do wykonania tych prac rozkazom zwierzchności wojskowej. W razie naruszenia tego obowiązku podlegają wojskowej władzy dyscyplinarnej.

Art. 18.

Osobom, które wskutek decyzji władzy administracyjnej I instancji (art. 7, ust. 2 art. 9 i art. 10, 12 i 13) czują się pokrzywdzone, przysługuje prawo wniesienia za pośrednictwem tych władz zażalenia do właściwej władzy administracyjnej II instancji w ciągu dni 14 od dnia następnego po dniu zaistnienia pokrzywdzenia względnie doręczenia orzeczenia. Od orzeczeń zaś, wydawanych w I instancji przez władze wojskowe, przysługuje prawo wnoszenia zażaleń za ich pośrednictwem do właściwych władz wojskowych II instancji w terminie wyżej wskazanym. Wniesienie zażalenia nie ma skutku odraczającego.

Rozstrzygnięcie władzy administracyjnej względnie wojskowej II instancji winno nastąpić najdalej do 4 tygodni od dnia, w którym zażalenie do tej władzy wpłynęło. Rozstrzygnięcie to jest ostateczne.

Art. 18a.

Przepis art. 18 nie ma zastosowania do roszczeń z tytułu niedostatecznej wysokości kwoty wynagrodzenia lub odszkodowania, przyznanego na podstawie niniejszej ustawy przez władze administracyjne względnie wojskowe I instancji. Roszczenia te mogą być dochodzone w drodze sądowej w ciągu miesiąca od dnia doręczenia orzeczenia władzy administracyjnej względnie wojskowej I instancji.

Prawo to nie przysługuje osobie, która przyjęła wynagrodzenie lub odszkodowanie, ustalone przez władzę administracyjną względnie wojskową zgodnie z postanowieniami niniejszej ustawy, bez zastrzeżenia dochodzenia reszty pretensji.

Art. 19.

Wszelkie pisma i dokumenty w przedmiocie osobistych świadczeń wojennych wolne są od opłaty skarbowej.

Art. 20.

Osoby, winne uchylenia się od osobistych świadczeń wojennych lub od wykonania zarządzeń, wydanych w trybie art. 6a niniejszej ustawy, ulegną, o ile czyn nie stanowi przestępstwa, zagrożonego surowszą karą, karze aresztu do 6-ciu tygodni lub grzywny do 3.000 złotych albo obu tym karom łącznie.

Władza orzekająca oznaczy w orzeczeniu, na wypadek niemożności ściągnięcia grzywny, karę zastępczego aresztu według słusznego uznania, jednak nie ponad 5 tygodni.

Art. 20a.

Do orzekania powołane są władze administracyjne I instancji.

Skazany orzeczeniem władzy administracyjnej I instancji może w ciągu 7 dni od dnia doręczenia orzeczenia wnieść na ręce tej władzy żądanie przekazania sprawy właściwemu sądowi powiatowemu (pokoju), który postąpi wedle przepisów postępowania, obowiązujących w I instancji sądowej. Wyrok sądu okręgowego, wydany w drugiej instancji, jest prawomocny.

Na obszarze mocy obowiązującej niemieckiej ustawy postępowania karnego z roku 1877 stosuje się przepisy o policyjnych rozporządzeniach karnych.

Do postępowania i wykonania kar w sprawach o przestępstwa, przewidziane w art. 20, stosuje się na obszarze stanu wyjątkowego lub wojennego postanowienia ustawy o stanie wyjątkowym względnie o stanie wojennym, dotyczące postępowania i wykonania kar w sprawach o przestępstwa, przekazane w myśl tychże ustaw orzecznictwu władz administracyjnych.

Art. 21.

Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, Ministrem Skarbu, Ministrem Pracy i Opieki Społecznej, Ministrem Sprawiedliwości oraz innymi zainteresowanymi ministrami.

Art. 22.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia. Z tą chwilą tracą moc prawną wszystkie inne ustawy i przepisy w przedmiocie osobistych świadczeń wojennych.

W szczególności z chwilą wejścia w życie niniejszej ustawy traci moc prawną art. 17 Tymczasowej ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej z 29 października 1918 r. (poz. 28 Dziennika Praw) zawierający przepisy o służbie pomocniczej.

---

z 25 marca Nr. 17 Rok 1929

Poz. 139. Ustawa z dnia 23 marca 1929 r. w sprawie ratyfikacji Protokółu, podpisanego w Moskwie dnia 9 lutego 1929 r. pomiędzy Republiką Estońską, Republiką Łotewską, Rzecząpospolitą Polską, Królestwem Rumunji i Związkiem Socjalistycznych Republik Rad, o niezwłocznem wprowadzeniu w życie w stosunkach pomiędzy powyższemi Państwami traktatu przeciwwojennego, podpisanego w Paryżu dnia 27 sierpnia 1928 r.

Poz. 140. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 marca 1929 r. o nadaniu nowego statutu Wielkopolskiej Izbie Rolniczej.

Poz. 141. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 marca 1929 r. o nadaniu nowego statutu Pomorskiej Izbie Rolniczej.

Poz. 142. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 marca 1929 r. o utworze-

niu w Brześciu n/B. wydziału zamiejscowego sądu okręgowego w Pińsku.

z 28 marca Nr. 18 Rok 1929

Poz. 143. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 marca 1929 r. o zniesieniu gminy wiejskiej Nowe Wałdowo w powiecie sępoleńskim, województwie pomorskiem i włączeniu jej terytorjum do gminy wiejskiej Wałdowo w tymże powiecie i województwie.

Poz. 144. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 marca 1929 r. o zniesieniu gminy wiejskiej Borzechowo Nowe, w powiecie starogardzkim, województwie pomorskiem i włączeniu jej terytorjum do gminy wiejskiej Borzechowo w tymże powiecie i województwie.

Poz. 145. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 marca 1929 r. o zniesieniu gminy wiejskiej Suczyn w powiecie bydgoskim, województwie poznańskiem i włączeniu jej terytorjum do miasta Fordon w tymże powiecie i województwie.

Poz. 146. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 marca 1929 r. o utworzeniu gminy wiejskiej Kopanina w powiecie szamotulskim.

Poz. 147. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 marca 1929 r. w sprawie połączenia gmin Kurlandja i Jeziorki w powiecie świeckim, województwie pomorskiem.

Poz. 148. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 marca 1929 r. o zniesieniu obszaru dworskiego Pisienica w powiecie starogardzkim, województwie pomorskiem.

Poz. 149. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 marca 1929 r. o zniesieniu obszaru dworskiego Chmielno w powiecie kartuskim, województwie pomorskiem.

Poz. 150. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 marca 1929 r. w sprawie zniesienia obszaru dworskiego Karolewo w powiecie grudziądzkim, województwie pomorskiem.

Poz. 151. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 marca 1929 r. o zniesieniu obszaru dworskiego Krajenki w powiecie tucholskim, województwie pomorskiem

Poz. 152. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 marca 1929 r. o zniesieniu obszaru dworskiego Bielawki w powiecie starogardzkim, województwie pomorskiem.

Poz. 153. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 marca 1929 r. o zniesieniu obszaru dworskiego Lewino w powiecie morskim, województwie pomorskiem i utworzeniu z jego terytorjum samoistnej gminy.

Poz. 154. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 marca 1929 r. o zniesieniu obszaru dworskiego Kamionka w powiecie kartuskim, województwie pomorskiem.

Poz. 155. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 marca 1929 r. o zniesieniu obszaru dworskiego Morawina oraz gmin wiejskich Wygoda Plugawska i Mieleszówka w powiecie ostrzeszowskim, województwie poznańskiem i włączeniu ich terytorjów do gminy wiejskiej Skarydzew w tymże powiecie i województwie.

Poz. 156. Rozporządzenie Rady Ministów z dnia 16 marca 1929 r. o zniesieniu obszaru dworskiego Kamienica w powiecie tucholskim, województwie pomorskiem

Poz. 157. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 marca 1929 r. o zmianie granic miasta Białej w powiecie rawskim, województwie warszawskiem.

Poz. 158. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 marca 1929 r. o zmianie granic gminy Mrzezino i obszaru dworskiego Poczernino w powiecie morskim, województwie pomorskiem.

Poz. 159. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 marca 1929 r. o zmianie granic miasta Tomaszowa w powiecie tomaszowskim, województwie lubelskiem.

Poz. 160. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 25 lutego 1929 r. o zmianie granic gmin wiejskich Błędów i Rykały w powiecie grójeckim, województwie warszawskiem.

Poz. 161. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 26 lutego 1929 r. o zmianie granic gmin wiejskich Mostowo i Dąbrowa w powiecie mławskim, województwie warszawskiem.

Poz. 162 Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 26 lutego 1929 r. o zmianie granic gmin Radzików i Helenów w powiecie błońskim, województwie warszawskiem.

Poz. 163 Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 lutego 1929 r. o zmianie granic gmin wiejskich Ratowo i Unierzyż w powiecie mławskim, województwie warszawskiem.

Poz. 164. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 28 lutego 1929 r. o zmia-

nie granic gmin Jeziorko i Bąków w powiecie łowickim, województwie warszawskiem.

Poz. 165. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 marca 1929 r. o zmianie granic gmin wiejskich Wodynie i Skórzec w powiecie siedleckim, województwie lubelskiem.

Poz. 166. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8 marca 1929 r. o zmianie granic gmin wiejskich Tyniec i Opatówek w powiecie kaliskim, województwie łódzkiem.

Poz. 167. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8 marca 1929 r. o utworzeniu gminy wiejskiej Nałęczów i o zmianie granic niektórych gmin wiejskich na obszarze powiatu puławskiego, w województwie lubelskiem.

Poz. 168. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 25 lutego 1929 r. w sprawie zmian w organizacji kas skarbowych w okręgu administracyjnym izby skarbowej w Krakowie.

II.

Przedruki z Monitora Polskiego.

z 16 marca Nr. 63 Rok 1929

Poz. 126 Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 127. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 128. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 129. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 12 marca 1929 r. w sprawie utworzenia w Pucku, w powiecie morskim, województwie pomorskiem — ekspozytury Starostwa morskiego.

Na podstawie art. 70 i w związku z art. 108 pkt. 1 lit. b) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 roku o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) zarządzam, co następuje:

§ 1.

Ustanawia się w Pucku, w powiecie morskim, województwie pomorskiem, ekspozyturę Starostwa morskiego.

§ 2.

Obszar ekspozytury obejmuje miasto Puck, oraz następujące wójtostwa powiatu morskiego Żarnowiec, Krokowo, Karwieńskie Błoto, Starzyno, Łebcz, Darzlubie, Celbowo, Rzucewo, Swarzewo, Hel.

§ 3.

Szczegółowy zakres działania ekspozytury określi Wojewoda pomorski w drodze rozporządzenia.

§ 4.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

---

z 18 marca Nr. 64 Rok 1929

Poz. 130. Ogłoszenie Prezesa Państwowego Banku Rolnego.

Poz. 131. Uchwały Komitetu Likwidacyjnego w Poznaniu z dnia 27. V. 1927 r. ad 1, i 15. VII. 1927 r. ad 2, 3 i 4 w przedmiocie likwidacji (zbiorowa, 4 pozycje).

z 19 marca Nr. 65 Rok 1929

Poz. 132. Ogłoszenie Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 16. III. 1929 roku L. Dz. 2275/29.

Poz. 133. Orzeczenie Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej, ustalające warunki pracy i płacy robotników rolnych na rok gospodarczy 1929/30 na obszarze województw: warszawskiego, lubelskiego, kieleckiego, łódzkiego i białostockiego z wyjątkiem powiatu olkuskiego i miechowskiego.

z 20 marca Nr. 66 Rok 1929

Poz. 134. Umowa ustalająca warunki pracy i płacy dla robotników rolnych na terenie województw: lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego z wyłączeniem powiatów: Tarnobrzeg, Kolbuszowa, Nisko, Rzeszów, Łańcut, Przeworsk, Brzozów, Jarosław, Sanok, Strzyżów i Krosno.

z 21 marca Nr. 67 Rok 1929

Poz. 135. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Bronzowego Krzyża Zasługi.

Poz. 136. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Bronzowego Krzyża Zasługi.

Poz. 137. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 18 marca 1929 r. w sprawie utworzenia w Bursztynie w powiecie rohatyńskim, województwie stanisławowskiem, ekspozytury Starostwa rohatyńskiego.

Na podstawie art. 70 i w związku z art. 108 pkt. 1, lit. b) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 roku o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) zarządzam, co następuje:

§ 1.

Ustanawia się w Bursztynie, w powiecie rohatyńskim, województwie stanisławowskiem, ekspozyturę Starostwa rohatyńskiego.

§ 2.

Obszar ekspozytury obejmuje następujące gminy powiatu rohatyńskiego: Bołszowce, Bouszów, Bursztyn, Bukaczowcze, Bybło, Czahrów, Czerniów, Chochoniów, Demianów, Demeszkowce, Dryszczów, Dytiatyn, Hanowce, Herbutów, Jabłonów, Jezierżany, Januszków, Karolówka, Korostowice, Kołokolin, Kozara, Konkolniki, Kuropatniki, Kunicze, Kunaszów, Ludwikówka, Łukowiec Wiszniowski, Łukowiec Żurowski, Martynów nowy, Martynów stary, Nastaszczyn, Niemszyn, Podmichałowce, Poświerz, Popławniki, Podszumlańce, Ruzdwiany, Sarnki Dolne, Sarnki Górne, Sarnki Średnie, Stasiowa Wola, Słobódka Bołszowiecka, Słoboda Konkolnicka, Słoboda Bukaczowiecka, Skomorochy Nowe, Skomorochy Stare, Świsteiniki, Tenetniki, Wiszniów, Zagórze Konkolnickie, Żelibory, Żurawienko, Żurów.

§ 3.

Szczegółowy zakres działania ekspozytury określi Wojewoda stanisławowski w drodze rozporządzenia.

§ 4.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 138. Obwieszczenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 5 marca 1929 roku o wysokości stopy technicznej w zastosowaniu do ubezpieczenia pracowników umysłowych.

z 22 marca Nr. 68 Rok 1929

Poz. 139. Obwieszczenie Ministra Skarbu oraz Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 marca 1929 r., o związkach eksportowych uprawnionych do wydawania zaświadczeń w myśl § 2 rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 31 stycznia 1929 r. w sprawie zwrotu cła przy wywozie bieli cynkowej.

z 23 marca Nr. 69 Rok 1929

Poz. 140. Zarządzenie Wojewody Pomorskiego z dnia 16 marca 1929 r. w sprawie uprawniania przemysłu okrężnego w Lubawie.

Poz 141. Zarządzenie Wojewody Pomorskiego z dnia 16 marca 1929 r. w sprawie uprawiania przemysłu okrężnego w Nowemmieście.

z 25 marca Nr. 70 Rok 1929

Poz. 142. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1929 r., o przymusowem wywłaszczeniu gruntów pod budowę magazynów przy państwowych warsztatach kolejowych w Łapach.

z 26 marca Nr. 71 Rok 1929

Poz 143. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej w sprawie zamknięcia sesji zwyczajnej i budżetowej Sejmu.

Poz. 144. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej w sprawie zamknięcia sesji zwyczajnej i budżetowej Senatu.

Poz. 145. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 20 marca 1929 r. o utworzeniu nadleśnictwa Osusznica.

Poz. 146. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 20 marca 1929 r. o utworzeniu nadleśnictw Dwukoły i Hel.

z 27 marca Nr. 72 Rok 1929

Poz. 147. Ogłoszenie Puństwowej Komisji Wyborczej z dnia 25.III 1929 roku L. Dz. 2282/29.

Poz 148. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 149. Zarządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 11 marca 1929 roku, wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie przedłużenia w niektórych miejscowościach okresu uprawnienia bezrobotnych do pobierania zasiłków na zasadzie Ustawy z dnia 18 lipca 1924 roku o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia.

z 28 marca Nr. 73 Rok 1929

Poz. 150. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 marca 1929 r. o odebraniu debitu czasopismu „Thorner Heimatbote“.

Poz. 151. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 marca 1929 r. o odebraniu debitu czasopismu „Le Drapeau Rouge".

Poz. 152. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 marca 1929 r. o odebraniu debitu czasopismu „Krasnoje Słowo".

z 29 marca Nr. 74 Rok 1929

Poz. 153. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 14 marca 1929 r. o uchyleniu przymusowego zarządu państwowego nad znajdującem się w Polsce mieniem b. Rosyjskiego Banku Handlowo-Przemysłowego.

z 30 marca Nr. 75 Rok 1929

Poz. 154. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 155. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 23 marca 1929 r. o wartości jednego grama czystego złota.

Poz. 156. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 25 marca 1929 r., o odebraniu debitu czasopismu „Die Fahne des Kommunismus".

Poz. 157. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 marca 1929 r. o odebraniu debitu czasopismu „Rozbudowa Nacji".

Poz. 158. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 marca 1929 r. o odebraniu debitu czasopismu „Prawda Mladeże"

III.

Przedruki z innych wydawnictw urzędowych.

DZIENNIK URZĘDOWY MINISTERSTWA SPRAW ZAGRANICZNYCH.

Nr. 1 z 25 lutego 1929 r.

5

Okólnik w sprawie ściągania opłat konsularnych nieuiszczonych w terminie.

W związku z otrzymywanemi zapytaniami konsulatów, jak należy stosować § 23 rozporządzenia Ministerstwa Spraw Zagranicznych z 1 kwietnia 1928, aby ściągnąć nieuiszczone w terminie opłaty konsularne, Ministerstwo Spraw Zagranicznych wyjaśnia w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych, że nieuiszczenie opłat konsularnych w terminie, wskazanym w wezwaniu do ich uiszczenia, pociąga za sobą skutki, przewidziane w § 23 rozporządzenia Ministerstwa Spraw Zagranicznych z 1 kwietnia 1928 (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 49 z 1928, poz. 474), t. j. ściągnięcie opłat z majątku zobowiązanego w drodze egzekucji administracyjnej według przepisów obowiązujących.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 21 marca 1928 o postępowaniu przymusowem w administracji (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 36, z 1928, poz. 342) reguluje sposób wprowadzenia w życie zapomocą odpowiednich środków przymusowych orzeczeń, zarządzeń, nakazów i zakazów władz administracyjnych, wydawanych w celu wykonania ustaw i rozporządzeń (art. 1). W wypadku więc nieuiszczenia przez zobowiązanego w wyznaczonym przez urząd konsularny terminie opłat konsularnych i wydatków rzeczywistych według obowiązującej taryfy, urząd konsularny może przesłać do właściwej władzy egzekucyjnej (art. 8 i 9) tytuł egzekucyjny, z art. 14, punkt c), zaopatrzony stwierdzeniem, że pretensja prawnie dojrzała do egzekucji (art. 25, ust. 1).

Władza egzekucyjna po otrzymaniu tytułu egzekucyjnego nada sprawie właściwy bieg w myśl przepisów, które obowiązują w postępowaniu przymusowem.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych nie stworzyło ogólnego wzoru tytułu egzekucyjnego z uwagi na różnorodność tytułów egzekucyjnych.

W wypadku ściągania opłat i należytości konsularnych tytułem egzekucyjnym, podlegającym wykonaniu przez władze egzekucyjne (starostwo, gmina), będzie prawomocne orzeczenie kompetentnych władz Ministerstwa Spraw Zagranicznych, wydane z zachowaniem postanowień art. 75 i 76 rozporządzenia Prezydenta Rz. P. z 22 marca 1928 (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 36 z 1928, poz. 341) o postępowaniu administracyjnem, oraz art. 14, punkt 2 rozporządzenia Prezydenta Rz. P. z 22 marca 1928 (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 36 z 1928, poz. 342) o postępowaniu przymusowem w administracji.

Tytuł egzekucyjny winien być skierowany do władzy administracyjnej I instancji jako władzy egzekucyjnej, która zarządzi przymusowe ściągnięcie odnośnej należytości od zobowiązanego.

Warszawa, 24/I 1929.

DZIENNIK ROZKAZÓW MINISTERSTWA SPRAW WOJSKOWYCH

Nr. 9 z dnia 18 marca 1929 r.

90

Dep. Sprawiedl. 352 III.

Wykonywanie orzeczeń i nakazów karnych władz administracyjnych przez władze wojskowe.

W myśl art. 1 i 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22.III.1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 38 poz. 365) wykroczenia, zagrożone karą nie wyższą niż grzywna trzech tysięcy złotych i areszt do 3-ch miesięcy, ulegają dochodzeniu i ukaraniu przez powiatowe władze administracji ogólnej, względnie — z mocy przepisu szczegółowego — przez inne władze administracji państwowej, jeżeli ustawa dane wykroczenie wyraźnie przekazuje orzecznictwu władz administracyjnych.

Wedle artykułu 34 tegoż rozporządzenia osoba, której wymierzono karę w trybie postępowania karno-administracyjnego, może zwrócić się w terminie nieprzekraczalnym siedmiodniowym od daty ogłoszenia jej orzeczenia do władzy administracyjnej z żądaniem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego. Termin siedmiodniowy liczy się od daty doręczenia, jeżeli orzeczenie należało doręczyć.

Gdy władza administracyjna odmawia przyjęcia powyższego żądania, można w ciągu trzech dni od zawiadomienia o odmowie złożyć żądanie skierowania sprawy do sądu okręgowego w celu rozpatrzenia zasadności odmowy (art. 35 rozp.).

Żądanie to można złożyć wprost do sądu.

Osoba, która została ukarana w drodze tak zwanego postępowania karno-administracyjnego nakazowego, t. j. bez przeprowadzenia zwyczajnego postępowania administracyjnego (art. 45 powyższego rozporządzenia), może przeciw nakazowi karnemu wnieść sprzeciw pisemny lub ustny w ciągu 7-miu dni po doręczeniu nakazu do tej władzy, która nakaz wydała; w przeciwnym razie nakaz staje się prawomocnym (art. 46 rozp.). Władza, która nakaz wydała, na skutek wniesionego sprzeciwu przeprowadzi postępowanie zwyczajne, jakby nakazu nie było (art. 48 rozp.), lub odrzuci sprzeciw, wniesiony w terminie spóźnionym (art. 47 rozp.).

Przepisy art. 34, 35, 47 i 48 mają zastosowanie do osób, podlegających sądownictwu wojskowemu z tą zmianą, że w miejsce sądu okręgowego wstępuje właściwy wojskowy sąd okręgowy.

W myśl art. 60 ust. 1 powyższego rozporządzenia wymienione wyżej prawo karania służy władzom administracji państwowej także w stosunku do osób, podlegających sądownictwu wojskowemu, z wyłączeniem przestępstw, popełnionych przez nie w zakresie czynności służbowych. Wykonanie kary pozbawienia wolności, wymierzonej żołnierzowi przez władzę administracyjną, zarządzają władze wojskowe, co jest zgodne z art. 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10.V.1920 r. w sprawie wprowadzenia w życie ustawy wojskowego postępowania karnego (Dz. U. R. P. Nr. 59 poz. 368), wedle którego wojskowi, winni wykroczeń przeciw ustawom administracyjnym, podlegają właściwości władz cywilnych, które o wykonanie kary pozbawienia wolności powinny się zwracać do władz wojskowych.

W związku z powyższem polecam, by w wypadkach zwracania się cywilnych państwowych władz administracyjnych do dowódców (komendantów, szefów, kierowników) formacyj wojskowych z żądaniem wykonania na podległych im osobach wojskowych służby czynnej skazujących orzeczeń i nakazów karnych, wydanych w trybie postępowania karno-administracyjnego oraz postępowania karno-administracyjnego nakazowego — orzeczenia te i nakazy były bezzwłocznie i ściśle wykonywane, o ile skazana osoba nie skorzysta ze środków prawnych, przysługujących jej z mocy art. 34, 35 i 46 wymienionego rozporządzenia.

W razie zachodzących istotnych wątpliwości, mogą odnośni dowódcy (komendanci, szefowie, kierownicy) zwracać się o wyjaśnienia do właściwych prokuratorów wojskowych.

DZIENNIK URZĘDOWY MINISTERSTWA SKARBU.

Nr. 7 z 14 marca 1929 r.

70

Okólnik Ministerstwa Skarbu L. D. I. 134/2/29 z dnia 7 lutego 1929 r. w sprawie godzin otwierania i zamykania kas skarbowych dla publiczności.

Do

wszystkich Izb Skarbowych Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego (Wydział Skarbowy) w Katowicach oraz Centralnej Kasy Państwowej.

W ślad okólnika z dn. 21 czerwca 1928 r. L. D. I. 4028/2 w sprawie ograniczania urzędowania we władzach i urzędach skarbowych do przepisanych godzin urzędowych, tudzież w sprawie podniesienia wydajności pracy, Ministerstwo Skarbu zarządza, aby wszystkie kasy skarbowe były otwierane dla publiczności równocześnie z rozpoczęciem urzędowania, t. j. o godzinie 8 w okresie letnim, względnie o godzinie $8\frac{1}{2}$ w okresie zimowym, i zamykane na $1\frac{1}{2}$ godziny przed ukończeniem urzędowania, t. j. o godzinie $13\frac{1}{2}$ w okresie letnim, względnie

o godz. 14 w okresie zimowym, w soboty zaś — na godzinę przed ukończeniem urzędowania, t. j. o godz. 12 ½ w okresie letnim, względnie o godz. 13 w okresie zimowym.

Po wprowadzeniu ustalonych wyżej godzin otwierania i zamykania kas skarbowych dla publiczności ustaje obowiązek załatwienia wszystkich interesantów, którzy znajdą się w lokalu kas skarbowych przed upływem wyznaczonych godzin dla publiczności, wprowadzony okólnikiem Ministerstwa z dnia 7 maja 1928 roku L. D. VII. 2519/I.

Wyjątek od załatwienia publiczności w ściśle oznaczonych godzinach może być robiony według uznania kierowników kas skarbowych dla sekwestratorów, wójtów oraz specjalnych poborców na zasadach dotychczas obowiązujących.

Kasy pomocnicze, istniejące przy niektórych urzędach skarbowych, winne być otwierane i zamykane dla publiczności analogicznie, jak kasy skarbowe.

Okólnik z dnia 7 maja 1928 roku L. D. VII 2519/1 w sprawie godzin urzędowych dla publiczności w kasach skarbowych uchyla się.

Stosownie do postanowień § 20 instrukcji dla kas skarbowych, należy zarządzić, aby ustanowione powyżej godziny urzędowania dla publiczności były podane do publicznej wiadomości w stosownych obwieszczeniach przy wejściu do lokali urzędowych, tudzież przy okienkach kasowych. Publiczności należy zalecać odwiedzanie kas skarbowych w godzinach rannych.

Nr. 8 z 25 marca 1929 r.

100

Okólnik L. D. I. 1230/1/29 Interpretacja art. 71 ustawy o państwowej służbie cywilnej i art. 61 ustawy o postępowaniu dyscyplinarnem.

Do wszystkich departamentów Ministerstwa Skarbu, Państwowego Urzędu Kontroli Ubezpieczeń, Komendy Straży Granicznej, Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytuniowego, Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego, Generalnej Dyrekcji Loterji Państwowej, Mennicy Państwowej, Państwowych Zakładów Graficznych, wszystkich Izb Skarbowych i Dyrekcji Ceł oraz Inspektoratu Ceł w Gdańsku.

Wobec nasuwających się wątpliwości przy stosowaniu art. 71 ustawy o państwowej służbie cywilnej i art. 61 ustawy o organizacji władz dyscyplinarnych i postępowaniu dyscyplinarnem (Dz. U. R. P. Nr. 21 poz. 164 i 165) w wypadkach gdy orzeczona kara została darowana w drodze aktu łaski Prezydenta Rzeczypospolitej lub amnestji, Ministerstwo Skarbu wyjaśnia co następuje:

1) Wydalenie urzędnika ze służby w trybie art. 71 ustawy o państwowej służbie cywilnej, z powodu skazania go wyrokiem karnosądowym pozostaje w mocy, pomimo późniejszego darowania w drodze aktu łaski Prezydenta Rzeczypospolitej orzeczonej przez sąd kary, wraz ze skutkami skazania. Akt bowiem łaski prezydenta Rzeczypospolitej mieć może tylko skutki na przyszłość w tym znaczeniu, iż przywraca skazanemu jedynie utraconą w związku z wyrokiem zdolność prawną w tej lub innej, dziedzinie natomiast nie niweczy tych aktów prawnych, które w międzyczasie zostały zdziałane. Wynika stąd, iż zwolnienie urzędnika dokonane stosownie do art. 71 ustawy o państwowej służbie cywilnej przed ułaskawieniem pozostaje w mocy, że natomiast ułaskawiony odzyskuje na przyszłość możność ubiegania się o przyjęcie go do służby państwowej, przyczem w razie zgłoszenia prośby w tym kierunku winien być traktowany, jak każdy nowo ubiegający się kandydat.

2) Urzędnik zawieszony w służbie z ograniczeniem poborów służbowych i skazany następnie na karę dyscyplinarną nagany traci w myśl art. 61 ust. 2 prawo do zwrotu wstrzymanej części uposażenia nawet w wypadku, gdy kara nagany została orzeczona przed dniem 3 maja 1928 r.

Jakkolwiek bowiem ustawa z dnia 22-go lipca 1928 r. o amnestji (Dz. U. Nr. 70 p. 641) obejmuje karę nagany, wymierzoną w trybie dyscyplinarnym (art. 9 ustęp ostatni) to jednak art. 13 tejże ustawy wyraźnie wyłącza z pod działania amnestji te kary dodatkowe i ustawowe skutki skazania, które polegają na utracie należności o charakterze publiczno-prawnym, przypadających od Skarbu Państwa i od samorządów. Gdy zaś w omawianym wypadku utrata uposażenia, wstrzymanego w toku postępowania dyscyplinarnego jest ustawowym skutkiem wymierzania kary dyscyplinarnej, dojść należy do wniosku, że niema podstaw do zwrotu zatrzymanej części uposażenia służbowego.

Warszawa, dnia 9 marca 1929 r.

IV.

Zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych.

90.

Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 marca 1929 r. w sprawie interwencji organów policyjnych w wypadkach przestępstw, popełnionych przez studentów Szkół Akademickich.

Zarządzam co następuje:

1. W razie popełnienia przez studenta Szkoły Akademickiej wykroczenia karnego lub administracyjnego wystarcza do stwierdzenia tożsamości osoby okazanie legitymacji, wystawionej przez Szkołę Akademicką.

2. Doprowadzenie lub przytrzymanie nastąpić może tylko wówczas, gdy student nie może wykazać się legitymacją, albo gdy zachodzi konieczność przerwania lub zapobieżenia powtórzeniu wykroczeń, zakłócających porządek publiczny.

3. Odpis doniesienia wraz z przytoczeniem N-ru legitymacji będzie przesłany Rektorowi Szkoły Akademickiej do dalszych kroków w myśl art. 98 Ustawy o Szkołach Akademickich. W razie przytrzymania lub doprowadzenia, władza, która to zarządzenie wydała, powiadomi o niem natychmiast Rektora Szkoły Akademickiej.

4. Szczegółowy tryb postępowania organów policyjnych określa załączona instrukcja.

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Sławoj Składkowski.*

Załącznik do Zarządzenia
M. S. W. z 18 marca 1929 r.

INSTRUKCJA.

1. Zachowanie się organów policyjnych wobec studentów Szkół Akademickich powinno być bardzo taktowne i spokojne tak, by powaga Szkoły, której student jest słuchaczem, jak również godność akademika polskiego nie były narażone na szwank.

2. Legitymacja, wystawiona przez Szkołę Akademicką, jest dostatecznym dowodem, stwierdzającym tożsamość osoby. W wypadkach wykroczenia karnego, lub administracyjnego organa policyjne poprzestają na wylegitymowaniu studenta, zapisując dane personalne i numer legitymacji. Odbieranie legitymacji jest niedopuszczalne.

W wypadkach wymienionych wyżej wykroczeń organa policyjne doprowadzają lub przytrzymują tylko wówczas, gdy zachodzi jeden z następujących warunków:

a) student nie może się wykazać legitymacją;

b) zachodzi konieczność przerwania wykroczenia;

c) zachodzi konieczność ostrzejszej prewencji celem niedopuszczenia do powtórzenia wykroczenia,

a zastosowanie innych środków nie prowadzi do celu.

Warunek, podany pod b) i c) ma miejsce zwłaszcza przy wystąpieniach masowych.

3. Niemożność wykazania się legitymacją, uprawniającą organa policyjne do doprowadzenia lub przytrzymania, zachodzi nietylko wówczas, gdy student nie posiada przy sobie legitymacji wogóle, ale również, gdy termin ważności legitymacji upłynął, lub gdy budzi ona wątpliwości co do swej autentyczności, względnie co do tożsamości osoby wymienionej w legitymacji z osobą okazującą legitymację.

Gdy jednak organa policyjne — w razie nieposiadania przez studenta legitymacji przy sobie — zdołają w inny sposób np. przez wiarogodnych świadków stwierdzić jego identyczność i charakter studenta, mogą one odstąpić od doprowadzenia lub przytrzymania.

4. W wypadku wykroczenia karno-administracyjnego organa policyjne przesyłają doniesienie bezpośrednio Staroście (w Warszawie Nacz. Wydz. Bezp. Komisarjatu Rządu), który kieruje sprawę do załatwienia w trybie normalnym, odpis zaś doniesienia przesyła niezwłocznie Rektorowi danej Szkoły Akademickiej do dalszych kroków w myśl art. 98 Ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. o Szkołach Akademickich. (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 494).

5. W wypadku wykroczenia karno-sądowego organa policyjne kierują doniesienie do właściwej władzy sądowej, odpis zaś doniesienia przesyłają bezpośrednio Rektorowi danej Szkoły Akademickiej.

6. W wypadkach występku lub zbrodni z reguły następuje doprowadzenie do Komisarjatu lub posterunku P. P. celem przeprowadzenia dochodzeń. Dalsze przytrzymanie uzależnione jest od rodzaju przestępstwa i odnośnych postanowień procedury karnej.

7. Należy unikać przetrzymywania studentów w celach lub pomieszczeniach, przeznaczonych dla zwykłych przestępców, ale z reguły umieszczać ich oddzielnie, o ile rodzaj popełnionego przez studenta przestępstwa nie dyskwalifikuje go, względnie przytrzymany student zachowaniem swojem nie zmusza do pozbawienia go tego przywileju.

8. Rewizja osobista może być zarządzona u studenta tylko w wypadkach uzasadnionej konieczności. Za taką konieczność poczytać należy między innemi fakt usprawiedliwionego podejrzenia, że przytrzymany podaje się fałszywie za studenta, lub też, że posiada przy sobie broń, lub prawom zakazane przedmioty, względnie takie przedmioty, któreby mogły być użyte ze szkodą dla otoczenia, czy to dla zakłócenia porządku publicznego. Normalnie wystarcza złożenie dobrowolnie przez studenta tych wszystkich przedmiotów, których, jako przytrzymany, nie może przy sobie posiadać.

9. Dochodzenia we wszystkich sprawach, w których student jest podejrzany, powinny być prowadzone jaknajszybciej, tak by przytrzymany student mógł być jaknajprędzej zwolniony, względnie nawet przed upływem ustawowo przepisanego czasokresu przekazany właściwym władzom sądowym.

10. O doprowadzeniu lub przytrzymaniu studenta odnośny organ policyjny zawiadamia natychmiast Starostę (w Warszawie Nacz. Wydz. Bezp. Kom. Rządu), który informuje o tem bezzwłocznie Rektora danej Szkoły Akademickiej.

91.

Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 marca 1929 r. w sprawie składu Komisji Dyscyplinarnej przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych w okresie trzechletnim 1928/1931.

Zmieniając, względnie uzupełniając zarządzenie swoje z dnia 20 lipca 1928 r. Nr. OP. 4001/2. R. 28 (Dz. U. M. S. Wewn. Nr. 4. dział III, poz. I), na zasadzie art. 2 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 165) mianuję dodatkowo na resztę okresu trzechletniego członkami Wyższej Komisji Dyscyplinarnej radców ministerjalnych:

D-ra Tadeusza Raczyńskiego, Adama Kuncewicza, D-ra Józefa Drążka-Drawicza, Antoniego Hujdę i Stanisława Podwińskiego,— zwalniając ich równocześnie od pełnionych dotychczas obowiązków zastępców Rzecznika dyscyplinarnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Wykreślam natomiast z listy członków Wyższej Komisji Dyscyplinarnej radców ministerjalnych:

Tadeusza Wolfenburga, Kazimierza Drzewieckiego, Stanisława Przestrzelskiego, Jana Szumiela i referendarza Stanisława Pastuszyńskiego, — ustanawiając ich natomiast, na zasadzie § 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15. XII. 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 990), zastępcami Rzecznika dyscyplinarnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Pełnienie obowiązków zastępców Rzecznika dyscyplinarnego poruczam nadto radcom ministerjalnym:

Leonardowi Kowalewskiemu, Jerzemu Strowskiemu i referendarzowi Alfredowi Wotkemu.

Dotychczasowi członkowie Komisji i zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego, wymienieni w niniejszem zarządzeniu zatrzymują dotychczasowe swe funkcje w Wyższej Komisji Dyscyplinarnej, poruczone im zarządzeniem z dnia 20 lipca 1928 r., do czasu zakończenia postępowania w sprawach, w których biorą udział, o ile w sprawach tych została już rozpisana rozprawa ustna.

V.

Okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

92.

Okólnik Nr. 59 z 13 marca 1929 r. (OP. 8923/1. R. 29.) do P. P. Przewodniczącego Wyższej Komisji Dyscyplinarnej przy M. S. W. Rzecznika dyscyplinarnego, Dyrektora Głównego Urzędu Statystycznego, Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy w sprawie postępowania dyscyplinarnego — wskazówki Rzecznika dyscyplinarnego przy Najwyższej Komisji Dyscyplinarnej.

W ślad okólnika z dnia 31.XII 1927 r. Nr. 229/OP. 1378/27 (Dz. U. M. S. Wewn. Nr. 3 i 4 poz. 109 ex 1927 r.) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych komunikuje poniżej dalsze wskazówki proceduralne Rzecznika dyscyplinarnego przy Najwyższej Komisji Dyscyplinarnej.

Na treść komunikatu zechcą P. P. Wojewodowie oraz P. Komisarz Rządu i P. Dyrektor Głównego Urzędu Statystycznego zwrócić uwagę przewodniczących komisyj dyscyplinarnych przy podległych Im urzędach, a wszystkim rzecznikom dyscyplinarnym, czynnym przy tych komisjach polecić stosowanie się do wskazówek, zawartych w komunikacie.

1 załącznik

RZECZNIK NAJWYŻSZEJ
KOMISJI DYSCYPLINARNEJ
przy
PREZESIE RADY MINISTRÓW
Nr. 16/RP.
Warszawa, dnia 23 lutego 1929 r.

Okólnik Nr 3/R D.

Do

wszystkich Panów Rzeczników Dyscyplinarnych.

Opierając się na postanowieniu ustępu II § 8 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 grudnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 990), mam zaszczyt prosić o przestrzeganie następujących zasad przy sprawowaniu funkcyj rzecznika dyscyplinarnego.

Na wstępie muszę zamieścić tę samą uwagę, która znajduje się w mym okólniku z dnia 25 maja 1927 r., że niektóre z wskazówek zamieszczonych poniżej dotyczą raczej postępowania komisyj dyscyplinarnych względnie ich niezależnych przewodniczących, jednak Pan Rzecznik ma możność wpływania, by odnośne przepisy ustawowe nie były naruszane, względ-

nie odwoływania się od uchwał, powziętych niezgodnie z duchem ustawy.

1. Ponieważ w jednym z senatów dyscyplinarnych jest stosowana stale praktyka zaprzysięgania świadków przez przewodniczącego w czasie rozprawy dyscyplinarnej, przeto Najwyższa Komisja Dyscyplinarna postanowiła zająć w odniesieniu do niej stanowisko zasadnicze.

Odnośna komisja dyscyplinarna I instancji motywowała swe postępowanie w sposób następujący:

„Komisja dyscyplinarna, wychodząc z założenia, że postanowienia art. 26 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o zaprzysięganiu świadków dotyczą prowadzącego śledztwo — który, gdy zachodzi potrzeba przesłuchania świadków pod przysięgą, odsyła ich z odpowiednim wnioskiem do Sądu I instancji, — że zastrzeżenia tego nie czyni ustawa wobec przewodniczącego komisji dyscyplinarnej na rozprawie ustnej, że wobec braku wyraźnych postanowień w tej mierze następuje działanie art. 65 ustawy dyscyplinarnej, że zatem przewodniczącemu komisji dyscyplinarnej z mocy art. 65 ustawy dyscyplinarnej i art. 98 ustawy postępowania karnego przysługuje prawo przewodniczącego sądu, że przewodniczący ma prawo zaprzysięgania świadków na rozprawie ustnej“ i t. d. postanowiła zaprzysiąc świadka XX.

Najwyższa Komisja Dyscyplinarna podzieliła słuszność powyższego poglądu i doszła do wniosku, że nie zachodzą przeszkody prawne w zaprzysięganiu świadków przez komisje dyscyplinarne.

Z uprawnienia tego powinni panowie przewodniczący robić jaknajszerszy użytek, co wpłynie niewątpliwie na dalsze przyśpieszenie procedury dyscyplinarnej.

Podając powyższe do wiadomości Panów, proszę równocześnie o anulowanie ustępu 1-go mojego okólnika z dnia 25 maja 1927 r. (Nr. 13161/26), który zawierał pogląd przeciwny.

II. W jednej ze spraw dyscyplinarnych, które wpłynęły do Komisji Najwyższej w drodze odwoławczej, zausterkowałem następujące braki: brak doniesienia dyscyplinarnego, które stanowi początek całego postępowania, gdyż wszystko to, co je poprzedza, jest tylko dochodzeniem administracyjnem; brak wniosku pisemnego rzecznika dyscyplinarnego; brak uchwały przekazującej.

Nadto nie zawiadomiono obwinionego o składzie personalnym kompletu orzekającego, pozbawiając go w ten sposób prawa skorzystania z możności wyłączenia dwóch członków bez podania powodów — i rozprawa odbyła się zaocznie.

W jak trudnem położeniu znalazła się Najwyższa Komisja Dyscyplinarna, nie mająca prawa kasacji, zbyteczne dowodzić.

W sprawie analogicznej, jak powyższa, zmuszony byłem wystosować do jednego z Pp. rzeczników dyscyplinarnych pismo następującej treści:

„1) W aktach sprawy nie znalazłem pisemnego wniosku Pana Rzecznika, co jest regułą w postępowaniu dyscyplinarnem i obowiązek ten nałożył na wszystkich Pp. Rzeczników okólnik Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 lutego 1925 r., którego odbitkę załączam.

2) Komisja Dyscyplinarna przy Sądzie Apelacyjnym w .... orzeczeniem z dnia .... wymierzyła XX karę nieznaną w ustawie o państwowej służbie cywilnej, gdyż karę „przeniesienia w stan spoczynku“ (bez umniejszenia poborów), a wymieniona ustawa przewiduje w art. 77 p. 4 karę „przeniesienia w stały stan spoczynku z umniejszonem uposażeniem emerytalnem najwyżej do 50%)“. A więc została wymierzona kara przyznania komuś, kto zasługiwał na wydalenie ze służby—które w Komisji Najwyższej nie zostało orzeczone jedynie z powodu braku odwołania ze strony Pana Rzecznika z powodu zbyt niskiego wymiaru kary—pełnego uposażenia emerytalnego, przypadającego w udziale tylko urzędnikom nieposzlakowanym po wysłużeniu przepisanej ilości lat lub po skonstatowaniu niezdolności do służby z powodu choroby, przed wysłużeniem tych lat. Tymczasem w omawianym wypadku to pełne uposażenie emerytalne przypada w udziale urzędnikowi, o którym czytamy w doniesieniu dyscyplinarnem, że miał markę aferzysty-spekulanta, który „czyha przy każdej sposobności na wyciągnięcie zysku w związku ze swojem urzędowaniem“, że używa do tego celu „metod szalbierczych“, doprowadzających do zupełnej ruiny ciemnych włościan.

Najwyższa Komisja Dyscyplinarna znalazła się więc, dzięki wymienionym powyżej uchybieniom, w przymusowem położeniu, gdyż, nie mając prawa kasacji, musiała swem orzeczeniem potwierdzić wymiar kary, nie przewidzianej w ustawie o służbie państwowej, i to w stosunku do osobnika zasługującego tylko na wydalenie.

Ponieważ ustawa nałożyła na mnie obowiązek przestrzegania jednolitości postępowania dyscyplinarnego w poszczególnych działach zarządu państwowego, która to jednolitość została w sprawie XX naruszona, przeto zmuszony jestem zwrócić na to uwagę Pana Rzecznika“.

III. W jednej z komisyj dyscyplinarnych zdarzył się fakt wydalenia obwinionego z sali rozpraw za powiedzenie, „iż wszystkiemu winna jest Dyrekcja“.

Decyzja ta była pogwałceniem praw obwinionego. Jeżeli odnośny rzecznik uważał, że obwiniony dopuścił się nowego występku, to powinien był spowodować nowe postępowanie dyscyplinarne po zakończeniu względnie odroczeniu sprawy, która się toczyła, — ale w żadnym wypadku nie można obwinionego pozba-

wiać prawa obrony przez wydalenie go z sali rozpraw.

IV. Zdarzają się wypadki, że rzecznicy dyscyplinarni dołączają do odwołań obwinionych swe uwagi krytyczne, w których polemizują z każdym punktem odwołania i adresują te pisma do Komisji Dyscyplinarnej, która orzekała w I instancji, nie wnosząc formalnego odwołania.

Takie postępowanie należy uznać za niewłaściwe, gdyż odnośna komisja I instancji zakończyła swe funkcje z chwilą ogłoszenia orzeczenia i do niej nie należy już nic więcej poza przesłaniem odwołania wraz z aktami sprawy komisji odwoławczej.

O ile Pp Rzecznicy uważają za konieczne lub wskazane zaopatrzyć odwołanie obwinionego w pewne uwagi krytyczne, a nie wnoszą sami formalnego odwołania, w takim razie powinni te „uwagi" kierować pod adresem rzecznika instancji odwoławczej, zaznaczając, że pismo to nie jest formalnem odwołaniem dyscyplinarnem.

V. Jeden z Pp. rzeczników skierował do mnie pismo, w którem donosi, iż na polecenie swej władzy przełożonej wycofuje wniesione odwołanie.

Opierając się na judykaturze sądowej, należy w podobnych wypadkach stosować następującą praktykę:

Tylko obwinionemu przysługuje prawo wycofania wniesionego odwołania, rzecznikowi dyscyplinarnemu nie.

Jeżeli zajdzie podobny fakt do przytoczonego na wstępie, wówczas sprawa musi być załatwiona w drodze korespondencji między rzecznikami, odwołującym się i apelacyjnym. Jakkolwiek odwołanie nie może być już cofnięte i rozprawa odbyć się musi, to jednak jest obowiązkiem rzecznika apelacyjnego pójść po linji życzeń mocodawcy rzecznika odwołującego się i nie popierać odwołania względnie zrzec się oskarżenia, jeżeli rzecznik odwoływał się przeciw orzeczeniu uwalniającemu od winy i kary.

Inne ustosunkowanie się rzecznika apelacyjnego do prośby rzecznika odwołującego się byłoby sprzeczne z dobrem służby i wymogami dyscypliny służbowej.

Przykład: rzecznik Wyższej Komisji Dyscyplinarnej przy Ministrze XX wniósł odwołanie przeciw orzeczeniu tej komisji, uwalniającemu obwinionego od winy i kary. Tymczasem nastąpiła zmiana ministra, który, rozejrzawszy się w sprawie, polecił rzecznikowi cofnąć wniesione odwołanie. Rzecznik zawiadomił o tem rzecznika komisji odwoławczej, którego obowiązkiem jest pójść po linji życzeń odnośnego ministra, a nie przeciw nim, i oświadczyć na rozprawie apelacyjnej, że zrzeka się oskarżenia.

Przyczem muszę zaznaczyć, że wniosek rzecznika dyscyplinarnego, w którym domaga się ukarania, wymieniając stopień proponowanej kary, nie jest równoznaczny z aktem oskarżenia prokuratora w postępowaniu karnem. Wniosek rzecznika ma charakter tylko oświetlający i prowokujący uchwałę przekazującą, która w postępowaniu dyscyplinarnem stanowi podstawę oskarżenia.

Wypływa z tego logiczny wniosek, że komisja dyscyplinarna jest w sprawie rozpatrywania sprawy w ramach apelacji, mimo zrzeczenia się oskarżenia przez rzecznika dyscyplinarnego instancji odwoławczej.

Dalszą konsekwencją powyższego stanowiska jest to, że komisja nie jest skrępowana wymiarem kary, proponowanej przez rzecznika, i może swobodnie wymierzyć karę wyższą od proponowanej. Komisję wiąże jedynie uchwała przekazująca, poza ramy której w określeniu winy wyjść nie może.

VI. W związku z punktem V pozostaje bardzo charakterystyczny wypadek, który miał miejsce w jednym z senatów dyscyplinarnych. Treść pisma, które wystosowałem w tej sprawie do odnośnego p. rzecznika dyscyplinarnego, będzie najlepszem oświetleniem tego incydentu. Opiewało ono:

„Uchwałą przekazującą z dnia .... został X X obwiniony o występek, popełniony w ten sposób, że w dniu .... przywłaszczył sobie 7 zwykłych listów krajowych i zagranicznych oraz 6 czasopism krajowych i zagranicznych ze stycznia i lutego ....

Natomiast orzeczeniem komisji dyscyplinarnej z dnia .... został tenże X X uznany winnym naruszenia obowiązków służbowych, popełnionych w ten sposób, że w dniu .... przywłaszczył sobie 7 zwykłych listów, t. j. pięć zagranicznych i dwa krajowe, i za to naruszenie obowiązków służbowych wymierzono mu karę wydalenia ze służby.

Z porównania uchwały przekazującej i orzeczenia wynika jasno, że orzeczenie zbagatelizowało całkowicie zarzut przywłaszczenia sobie „6 czasopism krajowych i zagranicznych i t. d.", nie zasądzając X X za ten występek, ani nie uwalniając go od tego zarzutu.

W tym momencie nastąpiło jaskrawe uchybienie proceduralne, przeciw któremu Pan Rzecznik nie zaoponował.

Najwyższa Komisja Dyscyplinarna, rozpatrując sprawę z odwołania samego obwinionego, znalazła się w położeniu przymusowem, gdyż, nie mając odwołania Pana Rzecznika, nie mogła wyjść poza winę ustaloną w orzeczeniu I instancji, i musiała ograniczyć się do pozostawienia odwołania bez skutku. Takie orzeczenie zapadło w dniu .... i stało się prawomocnem.

Zarzut przywłaszczenia sobie przez X X 6 czasopism krajowych i zagranicznych .... nie został osądzony.

W tym stanie rzeczy X X, opierając się na uwalniającym wyroku karnym, wniósł prośbę

o wznowienie postępowania dyscyplinarnego. Należy zaznaczyć, że wyrok karny uwalniał go od zarzutów, zarówno przywłaszczenia sobie listów, jak i czasopism ....

I w tym momencie nastąpiło nowe uchybienie proceduralne, a mianowicie we wniosku Pana Rzecznika z dnia .... czytamy: „Po zapoznaniu się z motywami wyroku wspomnianego Sądu Rzecznictwo Dyscyplinarne zmienia swe stanowisko, zajęte we wniosku z dnia .... a mianowicie: cofa zarzut, jakoby X X usiłował przywłaszczyć sobie 8 zwykłych listów, natomiast — w związku ze znalezieniem u nazwanego w czasie rewizji sześciu egzemplarzy niedoręczonych czaspism — oskarża nazwanego o naruszenie obowiązków służbowych przez niedoręczenie powierzonych mu do rozniesienia i zatrzymanie sobie 6 czasopism".

Komisja Dyscyplinarna na posiedzeniu odbytem w dniu .... postanawia postępowanie dyscyplinarne wznowić.

Następuje wniosek Pana Rzecznika z dnia .... nowa uchwała przekazująca z dnia .... i nowe orzeczenie z dnia ...., skazujące X X na karę wydalenia ze służby za naruszenie obowiązków służbowych, popełnionych przez to, że 1) w dniu .... nie doręczył 6 czasopism krajowych i zagranicznych ze stycznia i lutego ...., 2) nie stosował się do art. 33 przepisów służbowych dla listonoszów i t. d.

Od tego orzeczenia wnosi X X odwołanie i sprawa wpływa do Najwyższej Komisji Dyscyplinarnej.

Stanowiska, zajętego przez Pana Rzecznika we wniosku z dnia .... nie mogę podzielić, gdyż przekreślił Pan w nim odrazu prawomocne orzeczenie Najwyższej Komisji Dyscyplinarnej z dnia ...., nie dopuszczając nawet do dyskusji nad winą X X, sprecyzowaną w tem orzeczeniu, lecz skierował sprawę w kierunku innego występku, o którym to orzeczenie nie wspomina. A więc gdyby nie zarzut drugi pierwotnej uchwały przekazującej z dnia .... (posiadającej jedynie moc prawną i fundamentalne znaczenie w całej sprawie X X), to wskutek wniosku Pana Rzecznika z dnia............... w którym należało jedynie wypowiedzieć swą zgodę lub sprzeciw odnośnie wznowienia postępowania, jednak trzymając się ściśle ram art. 50 ustawy o postępowaniu dyscyplinarnem („nowe fakty lub środki dowodowe i t. d.") mielibyśmy do czynienia z nową sprawą dyscyplinarną.

W tym stanie rzeczy Najwyższa Komisja Dyscyplinarna uchwałą z dnia 14 lutego 1929 r. zważyła, co następuje:

1. Komisja Dyscyplinarna słusznie postąpiła, przystępując oddzielnie do rozważenia i drugiego zarzutu zawartego w pierwotnej uchwale przekazującej. Ta wszakże sprawa nie stoi w żadnym związku z wywołanem przez podanie X X postępowaniem o wznowienie postępowania dyscyplinarnego. Nadmienić należy, że do rozprawy dyscyplinarnej o sprzeniewierzenie czasopism Komisja Dyscyplinarna winna była przystąpić w wykonaniu swej uchwały przekazującej z dnia .... (pierwotnej) i że nie miała żadnej podstawy do wydawania co do objętego tą uchwałą zarzutu nowej uchwały przekazującej.

Różnica między temi dwiema uchwałami w kwestji sprzeniewierzenia czasopism polega jedynie na wprowadzeniu do uchwały drugiej zarzutu zlekceważenia przez obwinionego przepisu zabraniającego pocztyljonowi zabierania korespondencji do domu. Zarzut ten jednak stanowi część składową i to bardzo nikłą zarzutu przywłaszczenia.

2. Wskutek wniesienia przez X X prośby o wznowienie postępowania dyscyplinarnego, zakończonego orzeczeniem Najwyższej Komisji Dyscyplinarnej z dnia..............., skazującem X X na wydalenie ze służby za przywłaszczenie listów, Komisja Dyscyplinarna uchwałą z dnia .... postanowiła postępowanie dyscyplinarne wznowić. Z późniejszych wszakże aktów Komisji nie wynika, aby sprawie tej dany był dalszy bieg prawny, a nawet brak uzasadnienia tej uchwały.

3. Podanie X X o wznowienie postępowania dyscyplinarnego (w sprawie sprzeniewierzenia listów) Komisja przesłała do wniosku rzecznikowi dyscyplinarnemu. Rzecznik dyscyplinarny dnia .... zawnioskował, że cofa zarzuty swe co do sprzeniewierzenia listów, natomiast oskarża X X o zatrzymanie czasopism.

Obowiązkiem rzecznika dyscyplinarnego było zawnioskować, czy okoliczności, na które powołuje się w swem podaniu X X (a nie sam fakt wydania wyroku sądowego niezgodnego z prawomocnem orzeczeniem dyscyplinarnem), mogą być uznane za fakty usprawiedliwiające — w myśl art. 50 ustawy o postępowaniu dyscyplinarnem - prośbę o wznowienie postępowania dyscyplinarnego. .

Wniosek o zrzeczeniu się oskarżenia mógłby być ewentualnie postawiony dopiero na rozprawie ustnej.

4. Zarzuty przywłaszczenia listów i czasopism postawione są w uchwale przekazującej pierwszej łącznie i kara za nie winna być wymierzona łącznie. Dlatego i wobec uchwały Komisji, nakazującej wznowienie postępowania dyscyplinarnego w sprawie listów, Najwyższa Komisja Dyscyplinarna uważa za celowe odwołanie X X od uchwały z dnia .... (nakazującej wznowienie) rozpatrzeć po ukończeniu postępowania, wywołanego podaniem XX o wznowienie.

Z powyższych względów Najwyższa Komisja Dyscyplinarna postanawia polecić Komisji Dyscyplinarnej przy .... 1, w wykonaniu uchwały Komisji z dnia ...., nakazującej wznowienie postępowania dyscyplinarnego w sprawie X X, dać sprawie tej dalszy bieg prawny. 2. Po ukończeniu sprawy, wyszczególnionej w punkcie 1 niniejszej uchwały, akty tej

sprawy przedstawić Najwyższej Komisji Dyscyplinarnej".

VII. W uzupełnieniu punktu IX mojego okólnika z dnia 25 maja 1927 r. mam zaszczyt podać Panom do wiadomości treść zasadniczego orzeczenia Najwyższej Komisji Dyscyplinarnej z dnia 12 lutego 1929 r.

Na posiedzeniu odbytem w tym dniu rozpatrywała Najwyższa Komisja Dyscyplinarna sprawę X X, b. kancelisty Sądu powiatowego w .... z zażalenia jego na uchwałę Komisji Dyscyplinarnej przy Sądzie Apelacyjnym w .... z dnia ....

„Wdrożone przeciwko X X postępowanie dyscyplinarne ukończone zostało w ten sposób, że akty sprawy — w myśl uchwały Komisji Dyscyplinarnej przy Sądzie Apelacyjnym w .... z dnia .... odstąpione zostały prezydjum Sądu Apelacyjnego w .... do dalszego postąpienia po myśli art. 71 ustawy o państwowej i t. d. Prezydjum Sądu reskryptem z dnia .... zarządziło wydalenie X X ze służby sądowej.

W podaniu złożonem Komisji Dyscyplinarnej przy Sądzie Apelacyjnym w .... X X prosi o wznowienie postępowania dyscyplinarnego, zakończonego uchwałą Komisji z dnia ...., o uchylenie tej uchwały, uznanie, że obwiniony nie utracił zdolności do piastowania urzędu publicznego i o przywrócenie go na stanowisko kancelisty sądowego.

Komisja dyscyplinarna uchwałą z dn........... oddaliła prośbę obwinionego, opierajac się na następujących przesłankach: 1) że ustawa przewiduje możliwość wznowienia postępowania dyscyplinarnego po zapadłem orzeczeniu dyscyplinarnem, skazującem obwinionego na karę dyscyplinarną, co w omawianym przypadku miejsca nie miało; 2) że uchwała Komisji Dyscyplinarnej z dnia..urosła w moc prawną; 3) że przywrócenie obwinionego na urząd kancelisty sądowego nie należy do zakresu orzecznictwa władz dyscyplinarnych.

Na powyższą uchwałę XX wniósł zażalenie, domagając się uwzględnienia przytoczonej swej prośby.

Rozpatrzywszy sprawę i po wysłuchaniu wniosku rzecznika dyscyplinarnego, Najwyższa Komisja Dyscyplinarna nie znalazła przyczyn do uchylenia zaskarżonej uchwały. Podzielając w zupełności motywy uchwały, Najwyższa Komisja Dyscyplinarna uznaje za potrzebne uzupełnić je nadmienieniem, że (p. 1) art. 50 ustawy o organizacji władz dyscyplinarnych i postępowania dyscyplinarnego wylicza wyczerpująco warunki. wymagane dla wznowienia postępowania dyscyplinarnego — oraz (p. 2), że unanie, iż X X nie stracił zdolności do piastowania urzędu publicznego, nie należy do kompetencji władz dyscyplinarnych.

Z tych względów Najwyższa Komisja Dyscyplinarna postanawia: zażalenie X X pozostawić bez skutku".

VIII. Uważam za wskazane podać do wiadomości Panów treść uchwały Najwyższej Komisji Dyscyplinarnej z dnia 27 czerwca 1928 r., wywołanej wadliwym składem jednego z senatów orzekających.

Uchwała ta opiewa:

„Nie wchodząc w meritum sprawy, Najwyższa Komisja Dyscyplinarna zważyła co następuje:

Komplet Komisji Dyscyplinarnej, który w dniu .... wydał orzeczenie w sprawie Y Z, złożony był z przewodniczącego D. B. i członków X X i K. K.

Z otrzymanej z Ministerstwa .... informacji wynika, że X X rozporządzeniem Ministra .... z dnia.............................. zwolniony został ze służby z dniem 29 lutego 1928 r. oraz że sprawozdaniem z dnia .... izba.........................doniosła Ministerstwu.................., że z dniem 1 marca 1928 r. X X przeniesiony został w stan spoczynku.

Zważywszy, że zgodnie z art. 2 ustawy o organizacji władz dyscyplinarnych i postępowaniu dyscyplinarnem członkiem komisji dyscyplinarnej może być jedynie urzędnik władzy, przy której ustanowiono komisję, w myśl zaś art. 11 tej ustawy członek komisji dyscyplinarnej ustępuje z tego stanowiska, gdy w służbowem jego stanowisku zajdzie zmiana, wyłączająca warunki mianowania na stanowisko członka komisji; że X X, b. naczelnik................................. z dniem 1 marca 1928 r. przeniesiony został w stan spoczynku, a zatem w dniu 30 kwietnia 1928 r., w którym wydane zostało orzeczenie w sprawie Y Z, nie był już członkiem komisji dyscyplinarnej; że w tym stanie sprawy akt z dnia 30 kwietnia 1928 r., zatytułowany orzeczeniem, jako wydany w składzie nieodpowiadającym przepisowi § 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 grudnia 1924 r. nie posiada charakteru orzeczenia dyscyplinarnego; że przeto orzeczenie Komisji Dyscyplinarnej w sprawie Y Z jeszcze nie zapadło, a więc i odwołanie jej od orzeczenia jeszcze nie wydanego nie może być przedmiotem rozpoznania instancji odwoławczej. — Najwyższa Komisja Dyscyplinarna postanawia: odwołanie Y Z pozostawić bez rozpoznania".

Jakkolwiek tempo orzecznictwa Senatów Dyscyplinarnych wykazuje z roku na rok systematyczny postęp, jednak pozostaje w tej dziedzinie jeszcze wiele do zrobienia. Dlatego zwracam się z gorącą prośbą do Panów Rzeczników, by wykorzystywali wszelkie swe uprawnienia w kierunku możliwie najszybszego kończenia spraw dyscyplinarnych, przyczyniając się w ten sposób znakomicie do usprawnienia administracji państwowej.

Rzecznik Najwyższej Komisji
Dyscyplinarnej przy Prezesie
Rady Ministrów

(-) *Fabry.*

93.

Okólnik Nr. 60 z 16 marca 1929 r. (Wojsk. 2053/3) PP. Wojewodom (wszystkim) i Komisarzowi Rządu m. st. Warszawy o trybie postępowania w sprawie zwolnienia od powszechnego obowiązku wojskowego z tytułu posiadania lub ubiegania się o obce obywatelstwo

przesyła się do wiadomości i zastosowania się.

MINISTERSTWO
SPRAW WOJSKOWYCH
BIURO UZUPEŁNIEŃ
L. dz. 442/29/Pob. Org.

Warszawa,
dn. 22. II. 1929 r.

W związku z przekazaniem władzom wojskowym i wojewódzkim władzom administracji ogólnej kompetencji w zakresie zwolnień od powszechnego obowiązku wojskowego z tytułu posiadania lub ubiegania się o obce obywatelstwo (art. 88 ustęp 3 i art. 89 ust. 6 ustawy o powsz. obow. wojsk.), zarządzam co następuje:

I. Zwalnianie od powszechnego obowiązku wojskowego z tytułu posiadania lub uzyskania obcego obywatelstwa

1. Zwolnienie od powszechnego obowiązku wojskowego z tytułu posiadania lub uzyskania obcego obywatelstwa (art. 88 ustęp 3 ustawy) następuje z urzędu lub na prośbę strony, wniesioną do wojewódzkiej władzy administracji ogólnej za pośrednictwem powiatowej władzy administracji ogólnej, w której listach poborowych proszący został wpisany,

Decyzja o zwolnieniu danej osoby od powszechnego obowiązku wojskowego z tytułu posiadania obcego obywatelstwa, należy do wojewódzkiej władzy administracji ogólnej.

W razie uzyskania natomiast obcej przynależności państwowej przez obywateli polskich, podlegających powszechnemu obowiązkowi wojskowemu, którzy nie byli uprzednio zwolnieni od tego obowiązku z tytułu ubiegania się o obce obywatelstwo w myśl części II niniejszego rozkazu, zwolnienie od powszechnego obowiązku wojskowego może orzec wojewódzka władza administracji ogólnej jedynie po uzyskaniu na to zgody właściwego D-cy Okr. Korpusu.

2. Osoby zwolnione od powszechnego obowiązku wojskowego decyzją wojewódzkiej władzy administracji ogólnej, będą przez powiatowe władze administracji ogólnej skreślane z list poborowych (spisów poborowych, rejestrów). O skreśleniach z list poborowych powiatowa władza administracji ogólnej zawiadamiać będzie właściwe P. K. U., które na tej podstawie skreśla daną osobę z ewidencji wojskowej. W razie posiadania przez daną osobę wojskowego dokumentu, w decyzji władzy administracji zawarte będzie wezwanie do zwrócenia go pod rygorem zastosowania środków przymusowych, wyszczególnionych w rozdz. VI Rozp. Prez. R. o postępowaniu przymusowem w adm. (Dz. U. Nr. 36, p. 342 z 28 r.). W wypadku niewykonania żądania zwrotu dokumentu wojskowego w określonym terminie decyzja władzy adm. og. będzie uważana, jako tytuł egzekucyjny (art. 14 p. c. rozp. o post. przym. w adm.), a w stosunku do opornych będą zastosowane środki przymusowe, wymienione w art. 45 i następnych powołanego rozporządzenia.

Zwrócony lub odebrany dokument wojskowy będzie przesłany do P. K. U. łącznie z zawiadomieniem o skreśleniu z listy poborowej.

3. W wypadkach, gdy wojewódzka władza administracji ogólnej zwolni od powszechnego obowiązku wojskowego z tytułu posiadania lub uzyskania obcego obywatelstwa osobę odbywającą czynną służbę wojskową, władza ta obowiązana jest zawiadomić o tem także właściwego dowódcę O. K., który zarządzi niezwłoczne zwolnienie danej osoby z czynnej służby wojskowej.

Dowódca formacji jest obowiązany zwolnić takiego szeregowego do miejsca jego faktycznego zamieszkania najdalej w przeciągu 3-ch dni od chwili otrzymania dotyczącego zawiadomienia, wydając mu dokument uprawniający do bezpłatnego przejazdu w myśl obowiązujących przepisów.

Jeżeli zwolniony od powszechnego obowiązku wojskowego odbywa karę dyscyplinarną, zwolnienie z szeregów powinno nastąpić z dniem odbycia tej kary,

Okoliczność, że zwolniony od powszechnego obowiązku wojskowego przebywa w wojskowem więzieniu śledczem z powodu zawieszenia nad nim aresztu śledczego lub zarządzenia tymczasowego przytrzymania, tudzież okoliczność, że przebywa w wojskowem więzieniu karnem z powodu odbywania kary na podstawie wyroku sądowego, — nie stoi na przeszkodzie w wydawaniu zarządzenia zwolnienia go ze służby wojskowej.

W tych wypadkach D-ca O. K. zawiadamia o konieczności zwolnienia takiej osoby z wojska właściwego Prokuratora Wojskowego.

Jako datę zwolnienia takiej osoby z wojska przyjąć należy dzień odstawienia jej z więzienia wojskowego do dyspozycji władz sądowych cywilnych, które powinno nastąpić w ciągu trzech dni od dnia doręczenia Prokuratorowi Wojskowemu zawiadomienia D-cy O. K. Fakt i data zwolnienia takiej osoby powinny być przez Prokuratora Wojskowego podane do wiadomości właściwego d-cy formacji.

Jeżeli zwolniony od powszechnego obowiązku wojskowego przebywa w szpitalu woj

skowym, nie można go przytrzymywać w szpitalu wbrew jego woli. Gdy jednak zwolniony zgłosi dobrowolnie chęć pozostania w szpitalu do czasu wyleczenia, należy zwolnić go dopiero po powrocie do zdrowia.

W wypadkach tego rodzaju choroby zwolnionego, która zagraża bezpieczeństwu publicznemu (choroba zakaźna lub ostra choroba umysłowa) należy zwolnionego przetrzymać w szpitalu nawet wbrew jego woli do czasu, kiedy zwolnienie odbyć się może z zupełnem bezpieczeństwem dla otoczenia lub też umysłowo chory zostanie oddany pod opiekę rodziny.

O zwolnieniu z szeregów osoby zwolnionej od powszechnego obowiązku wojskowego, d-ca formacji zawiadamia właściwego powiatowego komendanta uzupełnień, przesyłając mu równocześnie dokumenty ewidencyjne zwolnionego. W dokumentach tych ma być wpisana data zwolnienia z szeregów z podaniem powodu i podstawy zwolnienia.

Powiatowy Komendant Uzupełnień na podstawie otrzymanych od dowódcy formacji dokumentów ewidencyjnych szeregowego, zwolnionego od powszechnego obowiązku wojskowego, wykonywa następujące czynności:

a) skreśla zwolnionego z ewidencji wojskowej w myśl obowiązujących przepisów o E. i A. R.,

b) zawiadamia powiatową władzę administracji ogólnej o dokonanem zwolnieniu z szeregów, celem wydania zwolnionemu odpowiedniego zaświadczenia.

4. Arkusze i zeszyty ewidencyjne nadesłane przez formacje, powiatowy komendant uzupełnień składa do archiwum, zaś książeczki wojskowe i karty mob., otrzymane bądź z formacji bądź od władz admin. ogólnej (pkt. 2) — należy zniszczyć.

II. Zwalnianie od powszechnego obowiązku wojskowego z tytułu ubiegania się o obce obywatelstwo.

5. Prośby o zwolnienie od powszechnego obowiązku wojskowego z tytułu ubiegania się o obce obywatelstwo wnoszą osoby wyszczególnione w § 529 rozp. wyk. do ustawy o powsz. obow. sł. wojsk.

Zgodnie z art. 89 ustęp 5 ustawy prośby te mają być wniesione do właściwych powiatowych władz administracji ogólnej, które prześlą je po ewentualnem przeprowadzeniu dochodzeń do właściwych P. K. U.

6. Nadesłane do P. K. U. prośby powinny być uzupełnione wyciągiem z gł. ks. ewid. (o ile taka osoba w ewidencji P. K. U. figuruje) poczem należy je przedłożyć właściwemu dowódcy O. K. do rozstrzygnięcia.

Jeżeli proszący podlega wcieleniu do szeregów w najbliższym terminie wcielenia, względnie jeżeli mu już została wysłana karta powołania, lub gdy nastąpiło już wcielenie jego do szeregów, powiatowy komendant uzupełnień jest obowiązany okoliczności te w aktach wymienić.

7. Dowódca O. K. po porozumieniu się z właściwą wojewódzką władzą administracji ogólnej, a na obszarze m. st. Warszawy — z Komisarzem Rządu na m. st. Warszawę, będzie udzielać zwolnień od powszechnego obowiązku wojsk. we wszystkich wypadkach, gdy wojewódzka władza administracji ogólnej nie stawia wniosku przeciwnego, oczywiście, jeśli nie stoją temu na pzzeszkodzie względy natury wojskowej przewidziane w pkt. 6 ust 2.

Jeżeli władze administracji ogólnej wypowiedziały się przeciwko uwzględnieniu prośby wzgl jeżeli powiatowy komendant uzupełnień stwierdził, że dana osoba podlega wcieleniu do szeregów w najbliższym terminie wcielenia, względnie, że została jej już wysłana karta powołania lub też, że nastąpiło już wcielenie jej do szeregów (pkt. 6 ustęp 2) Dowódca O. K. powinien prośbę o zwolnienie od powsz. obow. wojsk. załatwiać odmownie.

8. Decyzje przychylne Dowódca O. K. będzie wydawał według wzoru Nr. 1 do niniejszego rozkazu, kierując je wraz z aktami sprawy bezpośrednio do tej powiatowej władzy administracji ogólnej, która dane akty przesłała do władz wojskowych. Władza ta postępuje następnie w myśl §§ 536 — 540 rozp. wyk.

9. Fakt zwolnienia od powszechnego obowiązku wojskowego z tytułu ubiegania się o obce obywatelstwo powiatowa władza administracji ogólnej wpisuje do rubryki „uwagi" listy poborowej, zawiadamiając o tem właściwą P. K. U. celem poczynienia analogicznych wpisów w gł. ks. ewid. Dokumenty wojskowe, będące w posiadaniu zwolnionych od powsz. obow. wojsk., powiatowa władza administracji ogólnej powinna odebrać i przesłać do P. K. U. łącznie z powyższem zawiadomieniem.

Powiatowy Komendant Uzupełnień wpisuje zwolnienie od powsz. obow. wojsk. do rubryki 17 gł. ks. ewid. nie skreślając jednak danej osoby z ewidencji wojskowej.

W czasie trwania tego zwolnienia stosunek do służby wojskowej danych osób nie może ulegać żadnym zmianom, jak również nie mogą one ani otrzymać przydziału na wypadek mob., ani być powołane na ćwiczenia wojskowe lub do zebrań kontrolnych. Nadesłane zaś przez pow. władzę adm. og. dokumenty wojskowe tych osób pow. komendant uzup. przechowuje w archiwum.

Skreślenie osób wspomnianej wyżej kategorji z ewidencji wojsk następuje dopiero po stwierdzeniu przez pow. władzę adm. og., że osoby te faktycznie nabyły już obce obywatelstwo.

10. W razie powzięcia przez d-cę O. K. odmownej decyzji w sprawie zwolnienia od

powsz. obow. wojsk. z tytułu ubiegania się o obce obywatelstwo, należy o tem zawiadomić właściwą powiatową władzę adm. og. (w/g wzoru Nr. 2), zwracając jej akty sprawy.

11. Powiatowa władza adm. og. zawiadamia o odmownej decyzji proszącego, któremu przysługuje prawo odwołania się od tej decyzji do Ministra Spraw Wojskowych w ciągu 14-tu dni od dnia jej doręczenia. Odwołanie powinno być wniesione przez pow. władzę adm. og., która sprawę skieruje do tego d-cy O. K., który odmowną decyzję wydał. Tem niemniej odwołania wniesione w terminie wprost do władz wojskowych będą uważane, jako wniesione właściwie i podlegać będą rozpatrzeniu.

12. Po otrzymaniu odwołania d-ca O. K. przedkłada sprawę do Ministra Spraw Wojskowych, który zadecyduje ostatecznie w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych. Decyzje Min. Spraw Wojsk. będą wraz z aktami sprawy przesłane do właściwego d-cy O. K., który je skieruje do właściwej powiatowej władzy administracji ogólnej.

13. W wypadkach, gdyby Dowódca O. K. nie mógł wydać decyzji zgodnej z wnioskiem władzy administracji ogólnej, należy akty wskutek nieosiągniętego porozumienia przedłożyć Ministrowi Spraw Wojskowych, celem wydania ostatecznej decyzji w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych. Stanowisko Dowódcy O. K. odmienne od wniosku władzy administracji ogólnej powinno być szczegółowo uzasadnione.

14. Powiatowe władze administracji ogólnej są obowiązane prowadzić i utrzymywać w aktualności ewidencję osób zwolnionych od powszechnego obowiązku wojskowego z tytułu ubiegania się o obce obywatelstwo i zawiadamiać właściwą P. K. U. o wyjeździe zagranicę takiej osoby, względnie o fakcie nabycia przez nią obcego obywatelstwa.

15. Osoby, zwolnione od powsz. obow. wojsk. z tytułu ubiegania się o obce obywatelstwo, o ile nie nabyły obywatelstwa obcego wzgl. jeżeli nie ma zastosowania przepis § 535 rozp. wyk., podlegają temu obowiązkowi ponownie po upływie 2-letniego okresu czasu od wydania decyzji o zwolnieniu. W tym wypadku osoby, obowiązane do poboru, powinny być przez powiatowe władze adm. og. przedstawione komisji poborowej w najbliższym terminie jej urzędowania. Jeżeli zaś takie osoby przed zwolnieniem od powsz. obow. wojsk. stawały już do poboru i zostały zakwalifikowane do kat. A. C. D., względnie należały do rezerwy lub do pospolitego ruszenia — powiatowa władza adm. ogólnej powinna zawiadomić P. K. U. o tem, że dane osoby w przewidzianym terminie 2-letnim nie nabyły obcego obywatelstwa. Te z pośród tych osób, na których ciąży obowiązek odbycia czynnej służby wojskowej, podlegają z tą chwilą wcieleniu do szeregów na ogólnych zasadach, podanych w corocznych rozkazach o wcieleniu rekruta.

Osobom zaś należącym do rezerwy lub do pospolitego ruszenia, powinna P. K. U. wydać obowiązujący dokument wojskowy (książeczkę wojskową, kartę mob. i t. p.).

III. Postanowienia końcowe.

16. Do czasu wydania nowego rozporządzenia wykonawczego obowiązują poza niniejszym rozkazem §§ 525-543 rozp. wyk. do ustawy o powsz, obow. sł. wojsk. w dawnem brzmieniu o ile nie są sprzeczne z postanowieniami tej ustawy w brzmieniu znowelizowanem i rozkazem powyższym.

17. Niniejszy rozkaz wchodzi w życie niezwłocznie i unieważnia rozkaz M. S. Wojsk. Dep. Piech. L. 36707/27 Pob. Og. Org. z dnia 12 stycznia 1927 roku.

W Imieniu Ministra Spraw Wojsk.
II Wiceminister
(—) *Fabrycy*
Gen. Bryg.

2 zał.

Otrzymują:

D. O. K. Nr. I-X — do wykonania,
M. Spr. Wewn. — do wiadomości z prośbą o wydanie analogicznych zarządzeń podległym władzom.

Wzór Nr. 1.

Do

(wymienić właściwą pow. władzę adm. og.)

Zwracając akt L .... z dnia.......... zawiadamiam, że na podstawie art. 89 ustawy o powsz. obow. wojsk. i art. 11 ustawy o obywatelstwie Państwa Polskiego z dnia 20 stycznia 1920 r. (Dz. Ustaw R. P. Nr. 7/20, poz. 44) oraz po porozumieniu się z (wymienić wojewódzką władzę adm. og.) zgadzam się na zwolnienie ....
zamieszkałego ....
powiat .... przynależnego do .... od powszechnego obowiązku wojskowego z tytułu ubiegania się o obywatelstwo ....

Zasada: art. 89, ustęp 6 ustawy o powsz. obow. wojsk.

Dowódca Okręgu Korpusu Nr.................

(—) podpis

..................załączników

Wzór Nr. 2.

Do

(wymienić właściwą pow. władzę adm. og.)

Na pismo L. .... z dnia .... zawiadamiam, że po porozumieniu się z (wymienić wojewódzką władzę adm. og.) nie zgadzam się na zwolnienie .... zamieszkałego w.. powiat .... od powszechnego obowiązku wojskowego.

Proszę stronę zainteresowaną o tem zawiadomić z jednoczesnem zaznaczeniem, że przysługuje jej prawo odwołania od tej decyzji w ciągu 14 dni od dnia jej doręczenia w drodze przez tamt. Starostwo.

Dowódca Okręgu Korpusu Nr. ....

(—) podpis

.... załączników

94.

Okólnik Nr. 61 z 15 marca 1929 r. (OB. 2215/2 do P. P. Wojewodów (wszystkich) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy w sprawie zarachowywania kwot uzyskanych ze sprzedaży skonfiskowanej mąki i pieczywa.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych celem jednolitego zarachowywania kwot, uzyskanych ze sprzedaży skonfiskowanej mąki i pieczywa, zarządza, aby całkowita kwota, uzyskana z powyższego tytułu wpłacaną była bezzwłocznie do Kas Skarbowych na dochód Działu II § 8 „Różne dochody“ budżetu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

95.

Okólnik Nr. 62 z 16 marca 1929 r. (Wojsk. 2216/1) do P. P. Wojewodów (wszystkich) i Komisarza Rządu m st. Warszawy w sprawie odrzucania podań o odroczenie służby wojskowej wnoszonych przez żony poborowych.

Do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych wpłynęło podanie żony poborowego dotyczące odroczenia służby wojskowej z art. 57 ustawy o powsz. obow. wojsk. dla jej męża, poborowego rocznika 1906.

Z treści podania i dołączonych do niego załączników wynika, że prosząca pierwotnie zwróciła się w tej sprawie do powiatowej władzy administracji ogólnej, która prośbę jej pozostawiła bez rozpatrzenia dlatego, że petentka wniosła podanie po upływie terminu, przewidzianego w § 368 rozp. wykonawczego do ustawy poborowej bez należytego usprawiedliwienia zwłoki. Następnie prosząca wniosła odwołanie do II instacji lecz i ta— nieuwzględniając motywów przytoczonych w zażaleniu, — zatwierdziła orzeczenie starosty, z przyczyn w niem przytoczonych.

Ponieważ na zasadzie art. 92 ustawy — zawarcie małżeństwa przed wstąpieniem do służby wojskowej lub w czasie jej trwania nie daje prawa do odroczenia powszechnego obowiązku wojskowego i żony poborowych nie są uważane za osoby uprawnione po myśli art. 58 ustawy oraz §§ 341 i 342 rozporz. wykonawczego — do składania tego rodzaju podań, przeto Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwracając na powyższe niewłaściwe stosowanie przez władze administracyjne postanowień § 368, 370 rozporz. wykon. poleca Panom Wojewodom wyjaśnić zarządzenie powiatowym władzom administracji ogólnej, aby podaniom dytyczącym odroczeń służby wojskowej, wnoszonym przez żony poborowych żadnego biegu nie nadawały, nie rozpatrywały ich ani ze strony merytorycznej, ani też formalnej i aby te podania były zwracane żonom poborowych z wyjaśnieniem przepisów art. 92 ustawy.

96.

Okólnik Nr. 63 z 16 marca 1929 r. (Wojsk. 1945/1) do PP. Wojewodów (wszystkich) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy w sprawie sposobu udzielania po poborze głównym ulg z art. 55 ustawy wojskowej.

Na skutek powstałych wątpliwości w jakich granicach, w jakim czasie i przez jaką władzę może być udzieloną ulga z art. 55 ust. o powsz. obow. wojsk. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Min. Spraw Wojsk. i Min. Wyzn. Rel. i Ośw. Publ. wyjaśnia co następuje:

Termin zgłoszenia prawa do ulgi:

Na podstawie art 55 u. w. z ulgi polegającej na zaliczeniu do pospolitego ruszenia bez przeglądu lekarskiego mogą korzystać uprawnione osoby, które przy poborze udowodnią posiadanie jednego ze stopni stanu duchownego, wymienionych w tym artykule.

Art. 64 u. w. w punkcie drugim wyraźnie podkreśla, że zgłoszenie prawa do ulgi z art. 55 u. w. powinno nastąpić najpóźniej w dniu poboru danego poborowego. Postanowienie to jednak jest złagodzone punktem ostatnim art. 64 u. w., według którego utrata prawa do ulgi z art. 55 następuje w razie nieusprawiedliwionego niedotrzymania terminu, w którym prawo do ulgi powinno być zgłoszone.

Z powyższego wynika, że w razie nieusprawiedliwionego niedotrzymania tego terminu, zgłoszenie prawa do ulgi z art. 55 u. w. może nastąpić także w innym terminie.

Władza właściwa do udzielenia ulgi:

W myśl punktu 2 art. 65 ust. o powsz. obow. wojsk. o przyznaniu lub odmowie ulgi określonej w art. 55 tej ustawy orzeka właściwa komisja poborowa.

Z postanowienia tego wynikałoby, że poborowy posiadający warunki do ulgi z art. 55 ust. o pow. ob. wojsk., który z usprawiedliwionych przyczyn nie prosił o tę ulgę przed komisją poborową w czasie poboru głównego powinien wspomnianą ulgę otrzymać od dodatkowej komisji poborowej.

Tryb jednak taki w zastosowaniu byłby uciążliwy zarówno dla władz, jak też dla osób zainteresowanych. Przekazanie bowiem decyzji o przyznanie lub odmowie ulgi z art. 55 u w. po poborze głównym dodatkowej komisji poborowej odwlekałoby załatwienie danej sprawy, gdyż komisje te mogą urzędować w pewnych odstępach czasu i to w miarę potrzeby, wskutek czego mogłyby zajść wypadki, że osoba uprawniona do ulgi z powołanego wyżej art. u. w. oczekując przyznania tej ulgi przez dodatkową kom. poborową mogłaby być narażoną mimo należenia do stanu duchownego na wcielenie do szeregów wojska.

Celem uniknięcia podobnych wypadków i zapewnienia osobom wymienionym w art. 55 u. w. korzystania z uprawnień wynikających z tego artytułu u. w.—należy przyjąć, że przepis punktu 2 (część druga) art. 65 ust. wojsk. może mieć zastosowanie jedynie do wypadków, gdy poborowi o ulgę z wyżej wymienionego art. proszą przy poborze głównym. Natomiast we wszystkich wypadkach zgłoszenia przez poborowych prośby o tę ulgę z usprawiedliwionych przyczyn po poborze głównym może być stosowany przepis punktu 2 art. 65 (część pierwsza) z tem, że o przyznaniu lub odmowie ulgi, o którą chodzi w tych wypadkach mogą orzekać powiatowe władze administracji ogólnej.

Zechce Pan Wojewoda wyjaśnienie powyższe przesłać podległym powiatowym władzom administracji ogólnej do wiadomości i zastosowania się.

97.

Okólnjk Nr. 64 z 19 marca 1929 r. (Apr. 1497/3.) P. P. Wojewodom (wszystkim) i Komisarzowi Rządu .m. st. Warszawy w sprawie typu mąki żytniej

do wiadomości.

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Nr. Apr. 1497/3.
Warszawa,
dnia 19 marca 1929 r.

Odpis

Do
Państwowego Zakładu Badania Zywności i Produktów Użytku w Poznaniu

W odpowiedzi na pismo z dn. 8 marca 1929 r. L. dz. 989/29 Min. Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, że sprawa ograniczenia przemiału żyta została uregulowana rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 1-go grudnia 1928 r. o przemiale żyta i pszenicy (Dz. U. R. P. Nr. 98/ex 928 — poz. 882) w ten sposób, że ustalony został obowiązujący typ mąki żytniej. Zasadniczą podstawą dla określania typu mąki żytniej jest natężenie jasności właściwe takiemu wyciągowi z ziarna, który odpowiada ilości zawartego bielma w danem ziarnie o określonej wadze hektolitra.

Przytem kolor, stanowiący zewnętrzną cechę rozpoznawczą w odcieniach swych wykazywać może nieznaczne wahania, w zależności od cech fizycznych ziarna.

Aczkolwiek rozporządzenie, o którem mowa przewiduje ustalenie typu mąki żytniej na podstawie 70-cio procentowego wyciągu z ziarna o wadze hektolitra, wynoszącej 70 kg., — to jednak nie znaczy to, aby zachodziła konieczność określania przepisowości mąki zytniej w/g jej procentowości, ponieważ nie z każdego ziarna możliwy byłby 70-cio procentowy wyciąg przy zachowaniu innych wyżej wymienionych warunków.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych uważa zatem metodę Pekara za dostateczny sprawdzian przy badaniu przepisowości mąki żytniej.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych nadmienia, że rezultat badania mąki żytniej co do jej „procentowości" mógłby być porównywany z wynikami badań próbą Pekara w tym wypadku, gdyby Państwowe Zakłady Badania Żywności otrzymywały wraz z próbką badanej mąki również i próbkę żyta, z którego mąkę tę wymielono. Wtedy okaże się, że naprz. mąka 65-cio procentowego wyciągu jest przepisową, o ile pochodzi z ziarna wagi 65 kg. na hektolitr i odpowiada co do natężenia jasności mące typowej — i odwrotnie mąka 70-cio procentowa z ziarna o wadze hektolitra 73 lub 74 kg. nie będzie przepisowa, o ile wykaże odchylenia od mąki typowej pod względem natężenia jasności. W wypadku drugim młyn, przemielający ziarno o wyższej wadze hektolitra posiada możliwości osiągnięcia znacznie większej ilości mąki w/g obowiązującego typu.

Podobne możliwości posiadają młyny stosujące bielenie mąki. Fakt bielenia mąki nie może być zatem podawany przez młyny posiadające bielniki — jako dowód, że mąka produkowana w tych młynach musi być jaśniejsza od mąki urzędowo obowiązującej.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych nadmienia, że nie znajduje żadnych podstaw dla wydania zakazu bielenia mąki drogą t. zw. ozonizacji.

98.

Okólnik Nr. 65 z 19 marca 1929 r. (OJ 102/1) do P. P. Wojewodów (wszystkich) w sprawie zaznajomienia się urzędników administracji ogólnej z rozp. Prez. R. P.: 1) o organizacji władz administracji ogólnej, 2) o policji państwowej, 3) o postępowaniu administracyjnem, 4) o postępowaniu admin.-karnem i 5) o postępowaniu przymusowem w administracji.

W związku z okólnikiem P. Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. 55 z dnia 10. 4. 1928 r., oraz ze sprawozdaniami P. P. Wojewodów o postępie szkolenia urzędników w zakresie znajomości 5 rozporządzeń zacytowanych w nagłówku, Ministerstwo stwierdza, iż naogół uważa pierwsze stadjum obznajmienia urzędników administracji ogólnej z temi zasadniczemi rozporządzeniami, za ukończone. Jednocześnie Ministerstwo podkreśla raz jeszcze, iż dokładną znajomość 5-u wymienionych rozporządzeń uważa za niezbędną dla należytego spełniania obowiązków przez wszystkich urzędników administracji ogólnej bez względu na ich stanowisko i stopień służbowy i oczekuje od Pana Wojewody, iż wszędzie tam, gdzie szkolenie w zakresie tych 5 rozporządzeń nie miało miejsca dotychczas, zarządzi Pan Wojewoda dodatkowe środki (kursa, ćwiczenia i t. d.) zmierzające do jaknajdokładniejszego przyswojenia ich urzędnikom.

Niezależnie od takich kursów czy ćwiczeń uzupełniających należy:

1) — naczelnikom wydziałów wojewódzkich i in. urzędnikom inspekcjonującym poszczególne działy starostw — polecić sprawdzanie podczas inspekcyj nietylko teoretycznej lecz i praktycznej (stosowanie w praktyce) znajomości omawianych ustaw przez ogół urzędników, a w szczególności przez urzędników I kat. Nadto inspektorowi administracyjnemu polecić jako stałe zadanie — zwracanie uwagi na sposób i wyniki szkolenia w zakresie omawianych ustaw;

2) w miarę możności organizować w urzędzie wojewódzkim i starostwach zebrania dyskusyjne w celu pogłębienia tematów poruszanych w ustawach, jako też w celu omówienia ewent. nowel i rozporządzeń wykonawczych do tych ustaw;

3) jeżeli podczas kursów zarządzonych w celu zaznajomienia urzędników z 5 omawianemi rozporządzeniami miały miejsce ćwiczenia pisemne, to ćwiczenia takie należy, po zakwalifikowaniu, dołączać do akt osobowych urzędników (ew. przesłać do M. S. Wewn. dla dołączenia do akt osobowych);

4) od nowopowstających na służbę i praktykantów żądać dokładnej znajomości 5-u omawianych rozporządzeń, sprawdzając w razie potrzeby tę znajomość za pośrednictwem zarządzonych kolokwji lub ćwiczeń pisemnych.

5) przy egzaminach praktycznych zwracać szczególną uwagę na znajomość tych ustaw oraz rozporządzeń wykonawczych do nich wydanych.

99.

Okólnik Nr. 66 z 20 marca 1929 roku (AP. 9797/1) do P. P. Wojewodów (wszystkich) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy w sprawie wykonania postanowień przejściowych rozporządzenia o ruchu cudzoziemców.

W dniu 27 marca b. r. wchodzi w życie rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 grudnia 1928 r. o ruchu cudzoziemców (Dz. U. R. P. z 1929 r. Nr. 5, poz. 49), wobec czego proszę, aby Pan Wojewoda (Pan Komisarz Rządu) zaopatrzył przed tym dniem podległe sobie powiatowe władze administracji ogólnej w niniejszy okólnik. Gdyby przesłanie go drogą normalną miało zawieść co do terminu, należy go rozesłać specjalnemi gońcami.

Instrukcja co do całego Rozporządzenia zostanie przesłana dodatkowo.

Do § 39.

1. Obowiązkowi rejestracji, która jest bezpłatna, podlegają wszyscy cudzoziemcy (por. art. 1 Rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dn. 13. VIII. 1926 roku o cudzoziemcach), którzy w dniu 27. III. b. r. będą znajdowali się na obszarze Rzplitej, chociażby następnie wyjechali, ale powrócili przed ukończeniem rejestracji, t. j. przed dniem 1 lipca b. r.

2. Poza cudzoziemcami, o których mówi ustęp 3, nie podlegają rejestracji cudzoziemcy, których dotyczy art. 19 rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 13. VIII. 1926 r. o cudzoziemcach, jak niemniej ci, którzy przejeżdżają w dniu 27. III b. r. obszar Rzeczypospolitej na mocy wiz tranzytowych (przejazdowych).

3. Od rejestracji nie zwalnia natomiast ta okoliczność, że dany cudzoziemiec rejestrował się już przedtem (przed wejściem w życie omawianego rozporządzenia), jak niemniej, że podlega specjalnym przepisom, jak np. Konwencja Górnośląska, Konwencja Wiedeńska, umowy międzynarodowe handlowe, osiedleńcze, traktaty pokojowe i t. p.

Rejestracji podlegają również obywatele w. m. Gdańska, ponieważ w świetle art. 1 wyżej wskazanego Rozporządzenia mają być uważani za cudzoziemców.

4. Każdy z P. P. Starostów (prezydentów miast, dyrektorów policji w Województwie Śląskiem) winien tak opracować plan rejestracji, aby została skończona w dniu 30. VI b. r. bez przeciążania pracą urzędników rejestrujących i bez skazywania rejestrujących się na wystawanie w t. zw. ogonkach. W tym celu należy ująć racjonalnie stosunek podlegających zarejestrowaniu w powiecie do czasu, przeznaczonego na rejestrację (od dnia 2. IV do dnia 14. VI włącznie jest 60 dni powszednich). Jeżeli zostanie przyjęty plan, podany przykładowo w załączniku, to na każdą grupę wypadnie po 7 dni z ułamkiem i jeszcze pozostanie czas od 15-go do 30. VI na zarejestrowanie tych, co z różnych powodów nie będą mogli zarejestrować się w obowiązującym ich terminie.

5. Podanie do wiadomości cudzoziemców planu czynności rejestracyjnych ma nastąpić przez rozplakatowanie obwieszczeń z tekstem, jak w załączniku. Rozplakatowanie ma nastąpić możliwie przed 1 kwietnia b. r. we wszystkich gminach miejskich i wiejskich, a niezależnie od tego mogą być czynione w/g miejscowego zwyczaju ustne ogłoszenia

6. Ponieważ rejestrowanie cudzoziemców przebywających w gminach odległych od siedziby Starostwa, mogłoby być uciążliwe, gdyby się miało odbywać w miejscu siedziby władzy powiatowej (chodzi tu zwłaszcza o kresy wschodnie i te powiaty, które są pozbawione dogodnej komunikacji) pp. Starostowie zechcą do takich gmin wydelegować swoich urzędników, aby na miejscu przeprowadzili rejestrację i zorganizowali przy pomocy zawodowych fotografów zdjęcia fotograficzne również możliwie na miejscu. Rozumie się, że w obwieszczeniach należy wymienić gminy, do których udadzą się urzędnicy Starostw i podać termin bytności ich w gminach, aby zainteresowani cudzoziemcy mogli skorzystać z tego udogodnienia.

Do § 40.

7. Zgłoszenie się musi być, oczywiście osobiste, a nie przez osobę 3 lub pełnomocnika. Nie są od tego zwolnione cudzoziemki zamężne i nieletni powyżej 16 lat. O dzieciach poniżej 16 lat zeznaje rejestrujący się (rubryka 20 karty rejestracyjnej).

8. Dowód osobisty winien stwierdzać, ze względu na art. 9 ust. 1 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 13. VIII. 1926 r. o cudzoziemcach i ze względu na § 31 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych o ruchu cudzoziemców, nietylko tożsamość osobistą ale również przynależność państwową. W braku dowodu osobistego należy przy rejestrowaniu zadowolnić się zeznaniem cudzoziemca, uprzedzając go o skutkach, wypływających z art. 16 p. 2 wskazanego Rozporządzenia o cudzoziemcach.

9. Byłoby pożądane ze względu na oszczędzenie urzędnikom pracy i czasu, aby cudzoziemcy sami wypełniali karty rejestracyjne lub prosili o to osoby prywatne (por. § 41), oraz aby wypełnianie kart rejestracyjnych odbywało się poza urzędem starostwa. Karty rejestracyjne winny być w tym celu wydawane darmo zgłaszającym się cudzoziemcom po jednej na osobę. Za nadliczbowe egzemplarze można żądać zwrotu kosztów druku.

Wypełnianie kart w urzędzie starostwa, a zwłaszcza przez urzędników winno odbywać się zupełnie wyjątkowo, gdy cudzoziemiec jest np. niezaradnym i w t. p. okolicznościach.

10. Fotografje, które źle oddają podobieństwo, nie powinny być przyjmowane. Jedną fotografję należy nakleić na kartę rejestracyjną w miejscu na to przeznaczonem, zaś drugą — zachować nie naklejoną przy karcie rejestracyjnej tak, aby się nie zagubiła (przyszyć).

11. Urzędnik może żądać od rejestrującego się takich tylko wyjaśnień, które stoją w bezpośrednim związku z poszczególnemi rubrykami karty rejestracyjnej.

12. Może zajść wypadek, że cudzoziemiec ma prawo do pobytu na takim obszarze, na którym niema siedziby starostwa, gdzie powinna nastąpić z reguły rejestracja. Może to mieć miejsce przedewszystkiem w pasie granicznym, ponieważ przepustki graniczne uprawniają do pobytu w ściśle określonym promieniu, a w promieniu tym niezawsze jest siedziba starostwa. Podobnie rzecz się będzie miała w wypadku, gdy zostało wyznaczone cudzoziemcowi — przez zastosowanie art. 11 ust. 2 Rozporządzenia Prezydenta Rzplitej o cudzoziemcach — miejsce przymusowego pobytu, w którem brak jest siedziby starostwa.

W tych razach posterunki (komisarjaty) policji państwowej są uprawnione, zgodnie z § 40 ust. 2 rozp. o ruchu cudzoziemców, do zastępczego wykonywania postanowień rejestracyjnych

Powinny być zatem przez właściwych pp. Starostów:

a) zaopatrzone w odpowiednią ilość kart rejestracyjnych oraz blankietów poświadczeń o rejestracji (wzór podany w załączniku Nr. 14 do Rozp. o ruchu cudzoziemców) i blankietów kart pobytu czasowego (wzór podany w załączniku Nr. 15 do Rozp. o ruchu cudzoziemców);

b) pouczone, jak mają wykonywać postanowienia rejestracyjne i

c) poinstruowanie, aby wypełnione karty rejestracyjne zwracały niezwłocznie do właściwych Starostw z wyjaśnieniem na stronie 4-ej karty rejestracyjnej, czy zarejestrowanemu zo-

stało wydane poświadczenie o rejestracji, czy też karta pobytu czasowego i w jaki numer taki dokument został zaopatrzony.

Do § 41.

13. Obowiązek dopilnowania, aby karta rejestracyjna była wypełniona dokładnie i czytelnie, ciąży na urzędniku; nie powinien on przyjąć karty źle lub niedbale wypełnionej.

Przy wypełnianiu poszczególnych rubryk karty rejestracyjnej należy zwracać szczególną uwagę na następujące:

14. rubryki: 1, 2, 8, 9, 16 i 20. Ma być odtąd zasadą niewzruszalną, że nie wolno jest zniekształcać nazwisk i imion, jak wogóle wszelkich imion własnych, przez polszczenie ich, jak to nieraz czyniły władze administracji ogólnej. Nie wolno jest żądać tego również od cudzoziemców. Gdyby cudzoziemiec z własnej inicjatywy spolszczył nazwisko lub imiona swoje, swoich rodziców, pracodawcy, współmałżonka lub dzieci, należy z urzędu poczynić w karcie rejestracyjnej sprostowania.

Nazwiska i imiona mają być wypisane tak, jak to jest przyjęte w języku państwa, do którego dana osoba przynależy, a więc np. Auber Pierre Marcel, a nie Ober Piotr Marceli, Steinbock Hans Paul, a nie Sztajnbok Jan Paweł i t. p. Jeżeli językowi państwa obcy jest alfabet łaciński, co ma miejsce w niektórych państwach słowiańskich, jak np. w Rosji oraz w państwach wschodnich, egzotycznych, — to należy przyjąć za regułę, że nazwisko i imiona mają być podane tak, jak są wypisane w dowodzie osobistym, wystawionym przez obce władze; podobnie należy postępować, jeżeli cudzoziemiec nie posiada ustalonej przynależności państwowej.

Co się tyczy podpisu cudzoziemca, to należy mu pod tym względem pozostawić całkowitą swobodę.

15. Co do imion specjalnie, – należy wymagać od cudzoziemca, aby podał wszystkie w tym porządku, w jakim znajdują się w aktach stanu cywilnego oraz, aby podkreślił to imię, którego zazwyczaj używa.

16. Ponieważ przekręcanie imion własnych jest źródłem wielu trudności i nieporozumień, a powstaje zazwyczaj z nieczytelnego lub niedbałego pisma, należy wymagać, aby nazwisko i imiona, zwłaszcza w rubrykach 1, 2, 8 i 9 były wypisane ręcznie drukowanemi literami.

17. Przy wypełnianiu rubryki 3 mogą być trudności dwuch rodzajów:

a) jeżeli cudzoziemiec nie posiada ustalonej przynależności państwowej, co jak obecnie — dotyczy przedewszystkiem emigrantów rosyjskich, to należy bezwzględnie odrzucać przyjęte dotąd takie terminy, jak „obywatel b. imperjum rosyjskiego“, ponieważ jest on prawnie fałszywy lub „b. obywatel b. imperjum rosyjskiego“, ponieważ jest on bez wartości prawnej, lub „bezpaństwowy“, gdyż byłby usprawiedliwiony, gdyby pojęcie bezpaństwowości zyskało sobie w powszechnej opinji prawo obywatelstwa; ponieważ jednak pojęcie to nie może być tolerowane przez żadne państwo, jako negujące do pewnego stopnia ideę państwowości, termin ten winien być bezwzględnie zaniechany. Najwłaściwszym terminem dla określenia tej kategorji cudzoziemców będzie termin opisowy: „o przynależności państwowej nieustalonej od urodzenia“, jeżeli chodzi o osobę, urodzoną z rodziców o nieustalonej przynależności państwowej, lub termin opisowy: „o przynależności państwowej nieustalonej, a ostatnio (np.) rosyjskiej“, jeżeli cudzoziemiec był ostatnio (np.) obywatelem rosyjskim;

b) jeżeli cudzoziemiec wypełni poza rubryką 3 również rubrykę 5, t. j. jeżeli ma się do czynienia ze zbiegiem przynależności państwowych, przewidzianym w art. 1 ust. 2 Rozporządzenia Prezydenta Rzplitej o cudzoziemcach, wówczas powiatowa władza adm. ogólnej zdecyduje na podstawie wspomnianego artykułu, że cudzoziemiec będzie traktowany jako obywatel jednego z państw, wchodzących w grę.

O ile wybrana w ten sposób przez władzę przynależność państwowa nie pokrywa się z zadeklarowaną przez cudzoziemca w rubryce 3-ej, należy poczynić w tej ostatniej stosowną poprawkę i jednocześnie zażądać od cudzoziemca, aby zaopatrzył się w dowód osobisty, wystawiony przez władze państwa, uwidocznionego przez władzę w rubryce 3.

18. Rubryka 23 ma pozostać niewypełnioną, ponieważ cudziemcy, podlegający rejestracji w myśl przepisów przejściowych, będą mieli regulowany pobyt po zarejestrowaniu się, a zatem nie mogą w chwili rejestrowania się posiadać kart osiedlenia.

Podobnie do tej kategorji cudzoziemców nie stosuje się uwaga, podana na końcu karty rejestracyjnej.

19. Po sprawdzeniu, że karta rejestracyjna została należycie wypełniona, urzędnik winien dać ją cudzoziemcowi do podpisania w swej obecności, a jeżeli ten jest niepiśmienny — odczytać mu ją i zapytać, czy nie ma czego do sprostowania, poczem winien na stronie 4-ej zaprotokułować powód niepodpisania i okoliczność, iż została odczytana rejestrowanemu cudzoziemcowi oraz ewentualnie jakie sprostowania i na jakiej podstawie zostały poczynione. Pod tym względem miarodajne są stosowne przepisy rozp. Przez. Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnem oraz wskazówki o protokułach i sprostowaniach, zawarte w zaleconej przez Min. Spraw Wewn. do użytku urzędów gminnych i magistratów Instrukcji z dnia 21 sierpnia 1928 r. Na stronie również 4-ej powinien podpisać się urzędnik, przyjmujący rejestrację, z podaniem stanowiska służbowego.

Następnie należy nakleić jedną fotografję, przyszyć drugą, nadać karcie rejestracyjnej numer, oraz wystawić i wydać poświadczenie o rejestracji względnie kartę pobytu czasowego (patrz niżej punkty 24, 25, 26 i 27).

20. Numer karty rejestracyjnej winien być umieszczony na stronie 1-szej tuż przy tytule.

Numery winny biec w każdem starostwie od Nr. 1 poczynając, aby odrazu można ustalić ogólną ilość zarejestrowanych na obszarze powiatu. Karty rejestracyjne, nadsyłane przez posterunki (komisarjaty) policji państwowej (por. punkt 12) oraz karty rejestracyjne, wypełniane w gminach (por. punkt 6), mają otrzymywać numery bieżące w starostwie w miarę zwracania ich do siedziby starostwa, aby została utrzymana zasada, wyrażona w pierwszym zdaniu niniejszego ustępu.

21. Gromadzące się karty rejestracyjne mają być do dalszych zarządzeń przechowywane starannie w starostwach (u pp. prezydentów miast, u pp. dyrektorów policji), oddzielnie od innych akt w/g numerów, widniejących przy tytule. Dla łatwego odszukania potrzebnej karty rejestracyjnej należy zaprowadzić skorowidz alfabetyczny w/g niespolszczonych nazwisk.

Kart rejestracyjnych nie wolno dołączać do akt spraw, jakie zarejestrowany ma lub może mieć w przyszłości. W razie potrzeby, należy stosowne dane personalne odpisać z karty rejestracyjnej i dołączyć do akt danej sprawy w formie odpisu, samą kartę pozostawiając na właściwem jej miejscu.

Do § 42.

22. Ponieważ § 42 reguluje w zupełnie odrębny sposób dalszy pobyt czasowy cudzoziemców, którzy przebywają w Rzeczypospolitej co najmniej od 31 grudnia 1926 roku i cudzoziemców, którzy przybyli (przybędą) do Rzeczypospolitej po 31 grudnia 1926 roku, jednak przed 27 marca 1929 roku, każda z tych kategoryj zostanie omówiona odrębnie.

23. Wspólnym dla obydwóch tych kategoryj jest sposób, w jaki mają być zaopatrywane w poświadczenia o rejestracji względnie w karty pobytu czasowego; — otóż dokumenty te winny być wręczane zarejestrowanym możliwie zaraz po ukończeniu formalności, omówionych wyżej w punkcie 19-tym bez względu na to, gdzie się odbywa rejestracja (por. punkty 6 i 12.)

Regulowanie dalszego pobytu czasowego cudzoziemców, przebywających conajmniej od 31 grudnia 1926 roku.

24. Tej kategorji cudzoziemców mają być wystawiane karty pobytu czasowego, o ile ich prawo do pobytu nie jest uregulowane specjalnemi przepisami. To ostatnie zastrzeżenie ma na względzie takie specjalne przepisy ograniczające, jak art. 16 Konwencji Wiedeńskiej (Dz. U. R. P. 1925 r. Nr. 21, poz. 148). Postanowienia § 42 należy rozumieć w ten sposób, że obywatel niemiecki, podlegający co do swego pobytu ograniczającym przepisom Konwencji Wiedeńskiej, nie może z mocy § 42 nabyć więcej uprawnień, aniżeli mu zostały przyznane w tej Konwencji, a zatem będzie mógł otrzymać tylko poświadczenie o rejestracji, a nie kartę pobytu czasowego.

W ten sposób karty pobytu czasowego mogą być wydawane tylko tym cudzoziemcom, którzy przebywają w Rzeczypospolitej conajmniej, to znaczy bez przerwy, od 31 grudnia 1926 roku (jeżeli wyjechali zagranicę i nie powrócili do dnia 31.XII 1926 r. włącznie, mają być zaliczeni do kategorji, o której będzie następnie mowa, względnie do kategorji, która przybędzie po dniu 26 marca 1929 r.) i którzy nie podlegają ograniczającym przepisom specjalnym.

25. Przy wypełnianiu kart pobytu czasowego należy przestrzegać następujących wskazówek:

a) klauzulę „Pobrano opłaty zł. . . ." należy pozostawiać niewypełnioną, ponieważ jeszcze nie zostało wydane rozporządzenie wykonawcze do art. 15 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 13.VIII 1926 r. o cudzoziemcach, a zatem czynności rejestracyjne i zezwolenie na pobyt nie mogą podlegać opłatom specjalnym. Należy natomiast pobrać, w myśl ogólnych przepisów, obowiązującą opłatę stemplową. (Klauzula została umieszczona, aby mogła być wypełniana, gdy zostaną wydane rozporządzenia wykonawcze do art. 8 i do art. 15);

b) na karcie pobytu czasowego należy dać ten sam Nr., co na karcie rejestracyjnej, jeżeli rejestracja odbyła się w siedzibie Starostwa; w wypadkach, przewidzianych w punktach 6 i 12, na karcie pobytu czasowego należy wystawić numer, odpowiadający numerowi specjalnie założonych w tym celu list ewidencyjnych, któreby pozwoliły w przyszłości w wypadkach wątpliwych ustalić, czy dana karta pobytu czasowego została wystawiona istotnie przez powołanego urzędnika;

c) po wyrazie „pan" (pani) należy wypisać nazwisko i imiona zarejestrowanego tak, jak są podane w rubryce 1 i 2 karty rejestracyjnej;

d) po wyrazie „obywatel" (obywatelka) należy wypisać przynależność państwową, która jest podana przez cudzoziemca lub poprawiona przez władzę (por. punkt 17 lit. b) w rubryce 3 karty rejestracyjnej;

e) jeżeli rejestruje się kobieta, należy dodać do wyrazu „dopełnił" literę „a";

f) po wyrazach „w dn." należy wstawić datę zarejestrowania się;

g) po wyrazie „starostwie" należy dać pełną nazwę starostwa, a nie pisać „tutejszem";

h) wyrazowi „wymienion" należy dodać końcówkę w zależności od tego, czy chodzi o mężczyznę, czy też o kobietę;

i) po wyrazach „do dnia" należy wstawić datę, kierując się zasadniczo wolą cudzoziemca i postanowieniem § 42 ust. 1, a mianowicie, że pobyt czasowy tej grupy cudzoziemców może trwać ponad 2 lata, chyba że na przeszkodzie stoi np. ta okoliczność, że termin ważności dowodu osobistego jest krótszy, aniżeli termin, w ciągu którego cudzoziemiec chciałby jeszcze przebywać w Rzeczypospolitej, albo że rejestrujący się jest dotknięty orzeczeniem o wydaleniu;

j) u dołu należy postawić datę wystawienia karty pobytu czasowego, która to data powinna, jak wskazano wyżej, pokrywać się z datą zarejestrowania, oraz podpisać się, przyłożywszy z lewej strony u dołu pieczęć starostwa.

W wypadkach przewidzianych w punktach 6 i 12, pieczęć starostwa winna być odciśnięta na blankiecie karty pobytu czasowego przed przesłaniem go do posterunku (komisarjatu) policji państwowej względnie przed zabraniem ze sobą tych blankietów przez urzędników starostwa. W tych wypadkach właściwi urzędnicy (posterunki względnie komisarjaty) muszą wyliczyć się z zużytkowania wydanych im blankietów.

Przypomina się, że karty pobytu czasowego nie są stemplami, a drukami jak to już wyjaśniłem w piśmie z dn. 28.I 1929 r. Nr. AP. 9470/1 (str. 3 ust. 4).

Jak widać z powyższego, karta pobytu czasowego spełnia odrazu dwa zadania: zaświadcza, że cudzoziemiec omawianej kategorji zarejestrował się i reguluje jego dalszy pobyt czasowy.

Regulowanie dalszego pobytu czasowego cudzoziemców, którzy przybyli lub przybędą do Rzeczypospolitej pomiędzy dniem 31.XII 1926 r. a dniem 27.III 1929 r.

26. Podkreślam, że jeżeli chodzi o tę kategorję cudzoziemców, to poświadczenie o rejestracji nie dotyczy zupełnie sprawy uregulowania pobytu i ogranicza się do stwierdzenia faktu zarejestrowania się. Poświadczenia o rejestracji mają być wydawane wszystkim cudzoziemcom tej kategorji, o ile będą znajdowali się w Rzeczypospolitej w dn. 27 marca 1929 r. (chociażby byli już w Rzeczypospolitej przed dniem 1 stycznia 1927 roku, jednak z niej następnie wyjechali) oraz tym cudzoziemcom poprzedniej kategorji, którzy podlegają specjalnym przepisom ograniczającym (por. punkt 24).

27. Ponieważ tekst poświadczeń o rejestracji niczem się nie różni od tekstu pierwszej połowy karty pobytu czasowego, należy przy wypełnianiu ich przestrzegać uwag, podanych wyżej w punkcie 25 pod literami od a) do g) włącznie i pod literą j).

28. Uregulowaniem pobytu czasowego tej kategorji cudzoziemców zajmuje się § 42 ust. 2, ale tylko o tyle, o ile termin pobytu takiego cudzoziemca upływa w ciągu 6 miesięcy od dnia wejścia w życie Rozporządzenia o ruchu cudzoziemców, t. j. w okresie od 27.III 1929 r. do dnia 26.IX 1929 r. włącznie. Pobyt czasowy cudzoziemców tej kategorji, jeżeli upływa po tym okresie lub jeżeli nie został ograniczony określonym terminem (np. pobyt do odwołania, lub brak jest wogóle wzmianki o pobycie) winien być, wobec braku jakichkolwiek postanowień w § 42, uregulowany na zasadzie przepisów ogólnych Rozporządzenia o ruchu cudzoziemców.

29. Zgodnie z powyższem, powiatowa władza adm. ogólnej może, stosując się do dyrektyw § 6, udzielić cudzoziemcowi, którego prawo do pobytu czasowego wygasa w okresie od 27. III. 1929 r. do dn. 26. IX. 1929 r. włącznie, chociażby w ten sposób pobyt czasowy cudzoziemca miał wynieść faktycznie ponad 2 lata.

30. Jeżeli natomiast prawo cudzoziemca do pobytu wygasa po dniu 26. IX. 1929 roku lub termin pobytu nie został określony albo pobyt został uzależniony od ziszczenia się warunku rozwiązującego (pobyt do odwołania), powiatowa władza administracji ogólnej winna jaknajściślej zastosować się do postanowień §§ 5, 6 i 24 t. j. bądź dopilnować, stosownie do § 5, aby cudzoziemiec opuścił granice Rzeczypospolitej z upływem przyznanego mu terminu, bądź udzielić mu odroczenia terminu wyjazdu, stosownie do postanowień § 6, bądź określić dzień wyjazdu. To ostatnie winno być stosowane w wypadku, gdy cudzoziemiec nie ma oznaczonego terminu pobytu lub gdy pobyt jego został uzależniony od ziszczenia się warunku rozwiązującego (pobyt do odwołania), aby cudzoziemiec, nieorjentujący się w nowych przepisach, nie został nagle postawiony wobec konieczności natychmiastowego wyjazdu. W tym celu należy w dowodach osobistych cudzoziemców, których ten przepis dotyczy, odciskać stempel następującej treści: „Starostwo (nazwa starostwa) Nr. .... Wyjazd z Rzeczypospolitej ma nastąpić najpóźniej w dniu .... 19..........r. Starosta (podpis). Data ...."

Wypełniając ten stempel, należy dać taki termin wyjazdu, aby pobyt czasowy wyniósł najwyżej 2 lata od dnia wjazdu w granice Rzeczypospolitej (por. § 1 ust. 2 i § 6).

31. Odraczając termin wyjazdu, należy w dowodzie osobistym cudzoziemca odcisnąć stempel według wzoru, podanego w załączniku Nr. 2 do Rozporządzenia o ruchu cudzoziemców; pod żadnym natomiast warunkiem nie można cudzoziemcom omawianej kategorji udzielać kart pobytu czasowego.

Do § 43.

32. Przepisy szczegółowe co do tego paragrafu zostaną wydane niezadługo w instrukcji do Rozporządzenia o ruchu cudzoziemców, dlatego nie zostaje on tutaj rozwinięty.

Wszakże, gdyby znaleźli się cudzoziemcy, którzyby składali podania o karty osiedlenia, podań tych oczywiście nie można nie przyjmować, ale z rozpatrzeniem ich i wydawaniem kart osiedlenia należy zaczekać do czasu otrzymania wspomnianej wyżej instrukcji. To samo, oczywiście, stosuje się do podań o karty osiedlenia, nadsyłanych przez urzędy konsularne z zagranicy.

Do § 44.

33. W związku z tym paragrafem należy uprzedzić niezwłocznie organa, kontrolujące na granicy ruch osobowy, aby nie czyniły żadnych trudności cudzoziemcom, jeżeli przyjeżdżają do Rzeczypospolitej po dn. 26 marca b. r. z wizami, wystawionemi wcześniej

Co się tyczy postępowania z cudzoziemcami, przyjeżdżającymi do Rzeczypospolitej po dn. 26. III. b. r. z wizami niewłaściwemi również wystawionemi po tej dacie, to stosowne dyrektywy zostały już wydane w okólniku Nr. 58 z dn. 13 marca r. b. (Nr. dz. IV. AP. 9796/1).

34. Wizy uzupełniające, zaprowadzone w § 44, mają za zadanie zrównać stopniowo pobyt czasowy wszystkich cudzoziemców; dlatego to mają taką samą treść istotną, jak wizy pobytowe.

Bezpłatność tych wiz uzupełniających nie zwalnia jednak cudzoziemców od uiszczenia opłat stemplowych, obowiązujących za podania i świadectwa urzędowe, ponieważ rozszerzają one uprawnienia cudzoziemców, a nie są wynikiem urzędowania konsulatów, niedostosowanego do przepisów, o czem mowa w okólniku Nr. 58 z dn. 13 marca 1929 r.

Przy wypełnianiu wiz uzupełniających należy stosować się do wskazówek, udzielonych w okólniku Nr. 58 z dnia 13 marca 1929 r. (Nr. dz. IV. AP. 9796/1).

zał. 1.

Załącznik do Nr. AP. 9797/1.

(Wzór).

Obwieszczenie o rejestracji cudzoziemców.

Na podstawie §§ 39, 40, 41 i 42 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 grudnia 1928 r. o ruchu cudzoziemców (Dz. U. R. P. z 1929 r. Nr. 5, poz. 49) obwieszczam co następuje:

1. Cudzoziemcy, t. j. osoby nie posiadające obywatelstwa polskiego, o ile będą mieli w dn. 30 czerwca 1929 r. skończonych lat 16 i o ile znajdą (owali) się w granicach Rzeczypospolitej w dn. 27 marca 1929 r., obowiązani są, o ile to niżej nie jest przewidziane inaczej, zgłosić się u mnie w terminach niżej podanych w celu dopełnienia obowiązku rejestracji.

2. Od obowiązku rejestracji są zwolnieni:
1) nieletni, którzy nie będą mieli w dniu 30 czerwca 1929 r. skończonych lat 16,
2) cudzoziemcy, którzy w dniu 27 marca 1929 roku nie (będą) znajdowali się w granicach Rzeczypospolitej,
3) cudzoziemcy, którzy w dniu 27 marca 1929 r. (będą) znajdowali się na obszarze Rzeczypospolitej z wizami przejazdowemi (tranzytowemi),
4) cudzoziemcy, do których stosuje się art. 19 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 13 sierpnia 1926 r. o cudzoziemcach (Dz. U. R. P. Nr. 83, poz. 465).

3. Rejestrujący się winni przynieść ze sobą dowody osobiste, stwierdzające ich przynależność państwową oraz tożsamość osobistą, jak również 2 fotografje z ostatnich czasów.

4. W interesie rejestrujących się leży przynieść ze sobą wypełnione już, ale niepodpisane karty rejestracyjne.

5. Karty rejestracyjne można otrzymać darmo po jednej na osobę w Starostwie lub na posterunku (w komisarjacie) policji państwowej.

6. Cudzoziemki zamężne oraz małoletni w wieku powyżej lat 16 obowiązani są dopełnić obowiązku rejestracji niezależnie od swych mężów względnie ojców lub matek.

7. Jeżeli cudzoziemiec musi wyjechać z Rzeczypospolitej przed dniem, w którym powinien się zarejestrować, ma dopełnić obowiązku rejestracji bądź przed wyjazdem zagranicę, bądź w terminie dodatkowym (patrz niżej).

8. Jeżeli podlegający rejestracji znajduje się w pasie granicznym lub na jakimkolwiek innym obszarze, z którego nie może wydalać się w myśl obowiązujących go przepisów, a w takim pasie lub na takim obszarze niema siedziby Starostwa, powinien dopełnić obowiązku rejestracji na najbliższym posterunku (w komisarjacie) policji państwowej.

9. Cudzoziemcy, znajdujący się w gminach

1)..........................2)..........................3)..........................i t. d. (wstawić nazwy gmin) będą zarejestrowani na miejscu przez wydelegowanych w tym celu urzędników Starostwa w następujących terminach:

1) w gm..........................w dniu..........................1929 r.
2) w gm..........................w dniu..........................1929 r.
3) w gm..........................w dniu..........................1929 r.
i t. d.

10. Nieobecność w gminie w wskazanym wyżej czasie pociągnie za sobą obowiązek osobistego zarejestrowania się w siedzibie Starostwa.

11. Uchylenie się od obowiązku rejestracji będzie karane, zgodnie z art. 17 zacytowanego wyżej w ustępie 2 punkt 4 Rozporządzenia o cudzoziemcach, karą grzywny do 3000 zł. lub aresztu do 6 tygodni, albo obu temi karami łącznie, a niezależnie od tego może ono pociągnąć za sobą wydalenie winnego z granic Rzeczypospolitej, stosownie do art. 10 lit. a) tego samego Rozporządzenia i stosownie do § 28 zacytowanego na wstępie Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych o ruchu cudzoziemców.

Starostwo (nazwa Starostwa)

Dn. .... 1929 r.

Nr. ....

Plan rejestracji cudzoziemców

Cudzoziemcy, których nazwiska zaczynają się na literę	podlegają obowiązkowi rejestracji w starostwie w następujących terminach:			
A — C	2.IV. b. r.	....	....	włącznie
D — G	....	....	....	włącznie
H — K	....	....	....	włącznie
L — N	....	....	....	włącznie
O — R	....	....	....	włącznie
S — U	....	....	....	włącznie
W (V) — Z	....	....	....	włącznie
X — Y	....	....	14. VI. b. r.	włącznie

Cudzoziemcy, którzy nie mogli z usprawiedliwionych przyczyn zarejestrować się w obowiązującym ich, a wyżej podanym terminie, mogą to uczynić w dodatkowym terminie, a mianowicie w czasie od 15.VI. do 30.VI. b. r. włącznie.

....dn............ marca 1929 r.
Miejscowość

....
(—) podpis Starosty
Starosta

Uwagi do powyższego załącznika:

1. Jeżeli obwieszczenie będzie rozplakatowane po dn. 27 marca b. r., należy w odpowiednich miejscach dać czas przeszły, a nie przyszły, jak to podano w nawiasach.

2. Jeżeli ustęp 8 jest dla danego powiatu nieaktualnym, należy go opuścić i w związku z tem opuścić w ustępie 5 słowa: „posterunku (komisarjacie) policji państwowej", a jeżeli jest częściowo tylko nieaktualnym, — opuścić te słowa, które są niepotrzebne.

3. Jeżeli ustęp 9 jest nieaktualny, należy go opuścić wraz z ustępem 10.

4. W razie opuszczenia któregokolwiek ustępu, należy zmienić stosownie numerację następnych.

5. Liczba grup, podana w planie rejestracji i ich układ oraz terminy są podane przykładowo i mogą być układane przez pp. Starostów indywidualnie, stosownie do potrzeb powiatu. Jedynie terminu dodatkowego nie należy zmieniać.

6. Należy dołożyć starań, aby rozplakatowanie obwieszczeń nastąpiło przed 1.IV i aby rejestrowanie zaczęło się w dniu 2 kwietnia b. r.

100.

Okólnik Nr. 67 z 20 marca 1929 r. (OL. 1290/14) do P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy w sprawie rozporządzenia porządkowego o zakazie strzelaniny w czasie świąt Wielkiej Nocy.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podaje do wiadomości wzór rozporządzenia porządkowego o zakazie strzelaniny w czasie świąt Wielkiej Nocy — celem wydania go w razie uznania potrzeby uregulowania odnośnego zagadnienia na podległym Sobie obszarze. Zdaniem Min. Spraw Wewnętrznych sprawa ta jest aktualna na całym obszarze Rzeczypospolitej.

W nawiązaniu do tekstu wzoru Min. Spr. Wewn. zwraca uwagę na następujące okoliczności:

1) rozporządzenie winno ograniczać się do okresu czasu 2 — 3 tygodni, t. j. okresu, w obrebie którego może się odbywać faktycznie strzelanina; odnośny okres czasu winien rozpoczynać się na pewien czas przed dniem samych świąt, by uniemożliwić zaopatrzenie się ludności w artykuły strzelnicze;

2) zakaz może odnosić się do okresu świąt tych wszystkich wyznań, których wyznawcy praktykują strzelaninę świąteczną;

3) jeżeliby zasięgnięcie zgody Wydziału Wojewódzkiego było niemożliwe, należy we wstępie rozporządzenia skreślić wyrazy „oraz za zgodą Wydziału Wojewódzkiego".

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych nadmienia, iż w razie przejęcia wzoru, podanego przez Min. Spr. Wewn. bez merytorycznych zmian, odpada potrzeba przesyłania projektu

Ministerstwu do aprobaty przed jego ogłoszeniem.

(Wzór).

Rozporządzenie porządkowe Wojewody..........

z dnia (miesiąca — słowem) 19...... r.

o zakazie strzelaniny w czasie świąt Wielkiej Nocy.

Na podstawie art. 108 p. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) oraz za zgodą Wydziału Wojewódzkiego — zarządzam co następuje:

§ 1.

Zabrania się strzelaniny świątecznej zarówno z broni palnej, jak i zapomocą straszaków, petard oraz żabek, przyrządzonych z cali chloricum lub innych materjałów wybuchowych.

§ 2.

Zabrania się aptekom, składom aptecznym i innym sklepom sprzedaży bez recept lekarskich materjałów wybuchowych, jak: cali chloricum, soli Bertholeta oraz wyrobów przygotowanych z tych materjałów.

§ 3.

Przekroczenie niniejszego rozporządzenia podlega w drodze administracyjnej karze grzywny do zł. 500 lub karze aresztu do 14 dni, albo obu tym karom łącznie, o ile dane wykroczenie nie pociągnie za sobą ostrzejszych skutków, przewidzianych przez inne ustawy. Odpowiedzialność za naruszenie przepisu § 1 przez niepełnoletnich lub niewłasnowolnych ciąży również na rodzicach oraz osobach sprawujących opiekę.

§ 4.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje do dnia...........

Wojewoda:

101.

Okólnik Nr. 68 z 21 marca 1929 r. (SS. 2966) do P.P. Wojewodów (wszystkich) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy w sprawie legalizacji dokumentów wystawianych przez gminy.

W związku z zakazem władz sowieckich wysyłania pieniędzy zagranicę, osoby pragnące wysłać pieniądze rodzinie swej, zamieszkałej w Polsce, muszą przedstawić władzom sowieckim świadectwo ubóstwa odbiorcy, poświadczone przez poselstwo sowieckie w Warszawie.

Z powyższego powodu w ostatnich czasach zaczęły napływać do Ministerstwa Spraw Zagranicznych w wielkich ilościach podania osób, które otrzymywały zapomogi od krewnych, zamieszkałych w Unji Sowieckiej, z prośbą o legalizację świadectw ubóstwa, wystawionych przez urzędy gminne i magistraty miast.

Postępowanie takie osób interesowanych jest błędne, do Ministerstwa Spraw Zagranicznych bowiem świadectwa muszą wpływać już w stanie zalegalizowanym przez władze administracji ogólnej.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przypomina, że tryb postępowania przy legalizacji dokumentów, przeznaczonych do złożenia Ministerstwu Spraw Zagranicznych był już ustalony okólnikiem Min. Spr. Wewn. Nr. 114 z dnia 19 lipca 1922 r., ogłoszonym w Dzienniku Urzędowym M. S. Wewn. Nr. 7 z 1922 r. pod poz. 240 i tryb ten obowiązuje nadal.

Celem uchronienia interesantów od straty czasu i ewentualnych kosztów, wynikających z pomijania ustalonego porządku przy legalizacji dokumentów, zechce Pan Wojewoda zarządzić, aby władze samorządowe ściśle stosowały się do wskazań wyżej wymienionego okólnika M. S. Wewn. Nr. 114 z dn. 19 lipca 1922 oraz by podlegli Mu starostowie zwrócili również baczniejszą uwagę na ten okólnik.

102.

Okólnik Nr. 69 z 23 marca 1929 r. (AP. 9797/2) do P.P. Wojewodów (wszystkich) i Komisarza Rządu m. st Warszawy w sprawie rejestracji cudzoziemców.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych skonstatowało, że okólnik Nr. 66 z dnia 20 marca b. r. jest błędnie interpretowany przez niektóre władze administracji ogólnej. Wobec powyższego Ministerstwo wyjaśnia, że rejestracji podlegają ci tylko cudzoziemcy, którzy będą w Polsce w dniu 27 marca b. r. W ten sposób rejestracja ta jest pomyślana jako jednorazowy spis cudzoziemców, tem różniący się od powszechnego spisu ludności, przeprowadzanego co 10 lat, że nie będzie dokonana w jednym dniu, a w okresie czasu od 2 kwietnia do 30 czerwca włącznie.

103.

Okólnik Nr. 70 z 27 marca 1929 r. (AC. 286/15) do P. P. Wojewodów (wszystkich) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy w sprawie wzorów świadectw zdolności do zawarcia małżeństwa.

W miejsce dotychczasowych wzorów świadectw zdolności do zawarcia małżeństwa, przepisanych okólnikiem Nr. 217 z dnia 12 grudnia 1927 r. Nr. AC. 9628/27/Małż./R., ustala się następujące wzory tych świadectw:

1) Dla b. zaboru rosyjskiego i austrjackiego.

Nr.............

ŚWIADECTWO
zdolności do zawarcia małżeństwa.

Starosta powiatowy, grodzki w .... (Prezydent m. Lwowa, Krakowa) jako władza administracji ogólnej I instancji, powołana, w myśl obowiązujących przepisów, do wystawienia niniejszego świadectwa, zaświadcza, że obywatel(ka) polski(a) NN ....
zamieszkały(a) w ....
urodzony(a) w ....
dnia .... r.,
syn (córka) ....
i .... z NN.,
posiada, w myśl ustaw krajowych, zdolność prawną do zawarcia małżeństwa

Władzy wystawiającej niniejsze świadectwo nie są również znane żadne przeszkody prawne do zawarcia przez wyżej wymienionego związku małżeńskiego z NN zamieszkałą(ym) w .... urodzoną(ym) w ....
dnia .... r.,
córką (synem) ....
i .... z NN.
Świadectwo powyższe ważne jest na przeciąg 6 ciu miesięcy, licząc od dnia wystawienia.

(pieczęć)

Siedziba władzy i data
podpis

Klauzula legalizacyjna Wojewody (Komisarza Rządu m. st. Warszawy) w wypadkach, gdy chodzi o użycie świadectwa na obszarze Rzeszy Niemieckiej.

2) Dla b. zaboru pruskiego.

Nr............

ŚWIADECTWO
zdolności do zawarcia małżeństwa.

Miejscowa władza policyjna w .... zaświadcza niniejszem, że NN zamieszkały (a) ...., urodzony(a) w ....dnia .... r.,
syn (córka) ....
i .... z NN.,
posiada, w myśl ustaw krajowych, zdolność prawną do zawarcia małżeństwa. Władzy wystawiającej niniejsze świadectwo nie są również znane żadne przeszkody prawne do zawarcia przez wyżej wymienionego związku małżeńskiego z NN zamieszkałą(ym) w ....,
urodzoną(ym) w ....,
córką (synem) ....
i .... z NN.

Świadectwo powyższe ważne jest na przeciąg 6-ciu miesięcy, licząc od dnia wystawienia.

(pieczęć)

Siedziba władzy i data
podpis

Nr............

Starosta powiatowy, grodzki w .... stwierdzając własnoręczność podpisu (wymienić imię i nazwisko, charakter urzędowy i siedzibę wystawiającego) oraz autentyczność wyciśniętej pieczęci urzędowej, zaświadcza zarazem, że wymieniona władza, w myśl obowiązujących przepisów, powołana jest do wystawienia powyższego świadectwa.

Zaświadcza się również, że NN. (wymienić imię i nazwisko nupturjenta) jest obywatelem Państwa Polskiego.

(pieczęć)

Siedziba władzy i data
podpis

Klauzula legalizacyjna Wojewody w wypadkach, gdy chodzi o użycie świadectwa na obszarze Rzeszy Niemieckiej.

Zechce Pan Wojewoda (P. Komisarz Rządu) niezwłocznie wydać dalsze właściwe zarządzenia.

104.

Okólnik Nr. 71 z 26 marca 1929 roku (OB. 2476) do P. P. Wojewodów (wszystkich), Komisarza Rządu m. st. Warszawy i Naczelnika Urzędu dla spraw Mniejszości w Katowicach w sprawie zwolnienia od opłat stemplowych Związku Inwalidów Wojennych R. P.

Okólnikiem z dnia 18 marca r. b. Nr. D. V. 7646 Ministerstwo Skarbu wyjaśniło, że Związek Inwalidów Wojennych Rzeczypospolitej Polskiej, zorganizowany na podstawie statutu, zarejestrowanego na zasadzie postanowienia Komisarza Rządu na m. st. Warszawę z dnia 14 października 1926 r. Nr. B. P. 22184/26, jest jako zrzeszenie, którego zadanie stanowi wy-

łącznie działalność dobroczynna i oświatowa — zwolniony od opłat stemplowych w granicach, określonych w art. 16, 86 (ustępie drugim), 112 (p. 3), 120, (p. 1 i 2), 137 (p. 8), 139 (p. 1), 144 (p. 1) i 160 (p. 3 i ustęp ostatni) u. o. s.

Podania, wnoszone przez Związek powyższy są bezwzględnie zwolnione od opłat stemplowych, o ile mają za przedmiot sprawy Związku jako całości. Jeżeli zaś podanie wniesione przez Związek, tyczy się indywidualnej sprawy inwalidy wojennego lub członka rodziny inwalidy albo rodziny poległego, to tylko w takim razie jest zwolnione od opłaty stemplowej, gdy osoba, o której sprawę się rozchodzi, już sama wniosła podanie w danej sprawie, a Związek Inwalidów Wojennych w swojem podaniu jedynie sprawę, już w toku będącą, popiera. Jeżeli natomiast podanie Związku Inwalidów, tyczące się sprawy indywidualnej, nie zostało poprzedzone podaniem tej samej treści, wniesionem przez osobę, o której sprawę się rozchodzi, jeżeli więc Związek Inwalidów działa w zastępstwie osoby interesowanej, to takie podanie Związku ma być w zakresie opłat stemplowych traktowane tak, jak gdyby było wniesiono przez osobę interesowaną; podanie to jest zatem tylko w takim razie wolne od opłaty stemplowej, jeżeliby było wolne w razie wniesienia przez osobę interesowaną.

Powyższe podaje Ministerstwo Spraw Wewnętrznych do wiadomości i stosowania.

VI.

Pisma Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

105.

Pismo z 15 lutego 1929 r. Nr. OL. 1327/9 do P.P. Wojewodów (wszystkich) w sprawie dekoncentracji.

Pismem z dnia 31 października 1928 r. Nr. OL. 1327/3/28 zarządziło Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, by Panowie Wojewodowie nadesłali Ministerstwu w czasie możliwie najkrótszym wnioski w sprawie dekoncentracji, jako też podali do wiadomości ogółu urzędników fakt powołania przez Radę Ministrów Komisji dla usprawnienia administracji publicznej z Sekcją — między innemi — dla spraw dekoncentracji, z tem, że „niezależnie od wniosków, jakie Panowie Wojewodowie na podstawie tego pisma obowiązani są w najkrótszym czasie nadesłać Min. Spraw Wewnętrznych, każdy urzędnik administracji ogólnej jest uprawniony nadesłać bezpośrednio pod adresem Wydziału Organizacyjno-Prawnego Min. Spr. Wewn. należycie umotywowane własne spostrzeżenia i wnioski w zakresie dekoncentracji. Celniejsze opinje i projekty będą — niezależnie od wykorzystania ich przez Ministerstwo i komisję — publikowane na łamach „Gazety Administracji i Policji Państwowej“, opracowania szczególnie wartościowe będą honorowane przez Komisję nagrodami pieniężnemi.

Nieliczni tylko Panowie Wojewodowie, jak dotychczas, nadesłali swe wnioski, natomiast ani jeden urzędnik nie nadesłał swoich wniosków lub spostrzeżeń.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, przypominając Panu Wojewodzie cytowane powyżej pismo z 31. X. 28 r., prosi o nadesłanie niezwłocznie Ministerstwu odpisu zarządzeń, jakie Pan Wojewoda w swoim czasie wydał na podstawie powołanego pisma, jako też o nadesłanie wzgl. uzupełnienie nadesłanych wniosków własnych Pana Wojewody w zakresie dekoncentracji. W razie potrzeby zechce Pan Wojewoda w czasie możliwie krótkim wydaponownie podwładnym Mu urzędnikom odpowiednie zalecenie. Sprawa bowiem nadsyłania przez poszczególnych urzędników swoich wniosków i spostrzeżeń do Min. Spraw Wewnętrznych jest nadal jeszcze aktualna.

Załącznik.

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Nr. OL. 1327/3/28.
Warszawa,
dnia 31 października 1928 r.

Do P.P. Wojewodów (wszystkich) w sprawie komisji do usprawnienia administracji publicznej.

Utworzona przy Panu Prezesie Rady Ministrów Komisja do usprawnienia administracji publicznej wyłoniła między innemi podkomisję dla spraw dakoncentracji. Prace tej podkomisji obejmą oczywiście cały zakres administracji, a między innemi także administrację ogólną.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych uznając ważność problemu dekoncentracji parokrotnie już zwracało się do p. p. Wojewodów o nadesłanie w tym względzie wniosków opartych na spostrzeżeniach praktycznych. Znaczna część tych wniosków została istotnie zużytkowana przy zarządzeniach dekoncentracyjnych, głównie w zakresie administracji spraw wewnętrznych, mniej natomiast w zakresie innych działów zespolonych. Ostatnio w związku z rozporządzeniem Prezydenta R. P. z 19 stycznia 1928 r.

o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej M. S. Wewn. w okólniku Nr. 30 z 5 marca 1928 r. wezwało p. p. Wojewodów, ażeby w wykonaniu art. 118 tego rozporządzenia przedłożyli ewentualne wnioski dekoncentracyjne zarówno Ministerstwu Spraw Wewnętrznych, jak i innym zainteresowanym Ministerstwom. Narazie M. S. Wewn. otrzymało takie wnioski dopiero z jednego województwa.

Ponieważ prace Komisji mogą w bardzo dużym zakresie przygotować dekoncentrację we wszystkich instancjach, przeto celem dostarczenia tej komisji potrzebnych materjałów Min. Spraw Wewn. prosi p. p. Wojewodów, ażeby jaknajrychlej przedłożyli należycie umotywowane wnioski dotyczące całego zakresu administracji ogólnej, jakoteż w odniesieniu do dekoncentracji z władz centralnych na wojewodów, z wojewodów na powiatowe władze administracji ogólnej, a także z władz powiatowych na gminy.

Ponieważ władze administracji ogólnej mają sposobność współdziałać niemal ze wszystkiemi władzami i urzędami resortów niezespolonych (skarbowe, szkolne, reform rolnych i t. d.), niewątpliwie w praktyce nasunęła się im niejedna obserwacja dotycząca potrzeby dekoncentracji uprawnień także w odniesieniu do tych urzędów, która to dekoncentracja, wytwarzając współmierność zakresu działania władz i urzędów (np. wszystkich powiatowych) we wszystkich działach administracji, ułatwiłaby niewątpliwie współpracę całej administracji publicznej w poszczególnych okręgach terytorjalnych, a temsamem przyczyniła się znacznie do usprawnienia tej administracji.

Pragnąc, ażeby pracami Komisji usprawnienia administracji zainteresowały się nietylko urzędy jako takie, lecz także ogół urzędników, Min. Spraw Wewnętrznych prosi o podanie niniejszego okólnika do wiadomości wszystkich urzędników administracji ogólnej z tem, że niezależnie od wniosków, jakie p. p. Wojewodowie na podstawie tego okólnika obowiązani są w najkrótszym czasie nadesłać Min. Spraw Wewn., każdy urzędnik administracji ogólnej jest uprawniony nadesłać bezpośrednio pod adresem Wydziału Organizacyjno-Prawnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych należycie umotywowane własne spostrzeżenia i wnioski w zakresie dekoncentracji.

Celniejsze opinje i projekty będą — niezależnie od wykorzystania ich przez Ministerstwo i Komisję — publikowane na łamach „Gazety Administracji i Policji Państwowej". Opracowania szczególnie wartościowe będą honorowane przez Komisję nagrodami pieniężnemi.

106.

Pismo z 18 lutego 1929 roku Nr. AC. 3865/3 do P. P. Wojewodów w sprawie opłat, należnych pisarzom hipotecznym za wydawanie odpisów aktów stanu cywilnego.

Na podstawie wyjaśnienia Ministerstwa Sprawiedliwości, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podaje do wiadomości i zastosowania się co następuje:

Na zasadzie art. 2 ustawy z dnia 14 lipca 1920 r. (Dz. Ust. Nr. 67 poz. 451) oraz na zasadzie Rozporządzenia Rady Ministów z dnia 10 marca 1924 r. (Dz. Ust. Nr. 26 poz. 264) pisarze hipoteczni pobierają za swe czynności opłaty według przewidzianej taksy, m. in takie opłaty ustanowione są za wydawanie odpisów aktów stanu cywilnego (pkt. 10 § 1 Rozporządzenia).

Na zasadzie art. 21 przep. tymcz. o koszt. sąd. (zał. do Rozp. Min. Spraw. z dnia 18. III. 1924 r. Dz. Ust. R. P. Nr. 28 poz. 284) pisarze hipoteczni pobierają za wydawane przez nich stronom odpisy dokumentów — opłatę kancelaryjną, a na zasadzie art. 145 ustawy z dnia 1. 7. 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. Nr. 98 poz. 570) wyciągi i inne świadectwa z akt stanu cywilnego podlegają na obszarze b. Królestwa przewidzianej w ustawie opłacie stemplowej.

O ile Przepisy tymczasowe o kosztach sądowych i ustawa stemplowa znają wypadki zwolnienia od opłat, jeśli dokumentów zażądała władza z urzędu (wynika to z art. 21-go przep. tymcz., który wspomina o opłacie kancelaryjnej od dokumentów, sporządzanych na żądanie stron, a więc nie urzędów; por. ustawę stemplową art. 160 pkt. 1 w związku z art. 142 pkt. 1), o tyle ani ustawa w przedmiocie taksy dla pisarzy hipotecznych, ani powołane wyżej Rozp. Rady Ministrów z 10. 3. 24 r. nie zna wypadków, w których pisarz hipoteczny byłby obowiązany wydawać odpisy dokumentów bez pobrania opłat taksowych. Obowiązek taki może wynikać tylko z ustawy specjalnej albo z umowy międzynarodowej, zawartej przez Polskę, ogłoszonej w Dzienniku Ustaw, a więc mającej moc ustawy wewnętrznej.

We wszystkich innych wypadkach pisarz hipoteczny nie jest obowiązany wydawać, na żądanie władzy, dokumentów bez pobrania opłaty taksowej.

107.

Pismo z 15 marca 1929 r. Nr. OJ. 86/23 do P. P. Wojewodów (wszystkich) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy w sprawie wycieczek po kraju.

W uzupełnieniu okólnia Nr. 48 z 25/II b. r. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podaje do wiadomości uzgodnione dotychczas przez właściwe organizacje turystyczne 2 zasadnicze tury wycieczkowe dla cudzoziemców na zasadzie „czeków podróży“.

Tura 7-dniowa: Poznań 2 dni, Warszawa 1 dzień, Kraków z Wieliczką 2 dni i Zakopane z Tatrami i Pieninami, względnie Górny Śląsk, 2 dni.

Tura 15-dniowa: Gdynia 1 dzień, Poznań 2 dni, Warszawa z Wilanowem i Łowiczem 2 dni, Wilno 2 dni, Lwów z Borysławiem 2 dni, Kraków z Wieliczką i Ojcowem 2 dni, Górny Śląsk 2 dni, Zakopane z Tatrami i Pieninami 2 dni.

Tury automobilowe dla cudzoziemców ustalono następujące:

1) Warszawa-Grudziądz-Gdynia, 2) Poznań-Bydgoszcz-Kartuzy-Gdynia-Płock, 3) Warszawa-Toruń-Gniezno-Poznań, 4) Warszawa-Konin-Poznań-Gorzysko, 5) Poznań-Wieluń-Częstochowa-Ojców-Kraków, 6) Kraków-Katowice-Bytom, 7) Warszawa-Radom-Miechów-Kraków, 8) Kraków-Zakopane-Morskie Oko (ze zboczeniem z Rąbki do Chyżnego na Orawie), 9) Kraków-Bielsko-Cieszyn (ze zboczeniem do Żywca), 10) Warszawa-Lublin-Lwów (ze zboczeniem do Kazimierza), 11) Tura podkarpacka: z Zakopanego przez Czorsztyn (Pieniny) Stary Sącz (ze zboczeniem do Krynicy), Jasło-Sanok (ze zboczeniem do Dukli, Rymanowa i Iwonicza). Drohobycz (ze zboczeniem do Borysławia i Truskawca), Stanisławów-Jeremcze-Tatarów, 12) Lwów-Śniatyn, 13) Warszawa-Białowieża-Augustów-Łomża-Warszawa.

Obecnie nie można jeszcze przewidzieć, jaka ilość cudzoziemców i w jakich terminach skorzysta z wymienionych marszrut.

Na koferencji, odbytej w Warszawie 5.III b. r. staraniem Związku Polskich Towarzystw Turystycznych, postanowiono utworzyć w Warszawie, przy tymże Związku, biuro, któreby koordynowało działalność poszczególnych organizacyj wycieczkowych, koncentrowało wszystkie informacje w związku z wycieczkami po Kraju, zagranicznemi i wewnętrznemi, oraz kierowało ruchem tych wycieczek — do odpowiednich punktów w odpowiednim czasie. Wszelkie zatem informacje i zgłoszenia o informacje w omawianej sprawie należy kierować do Związku Polskich Towarzystw Turystycznych w Warszawie (ul. Karowa Nr. 31). Dla należytego zorjentowania wspomnianego biura centralnego zechcą PP. Wojewodowie w porozumieniu z organizacjami turystycznemi lokalnemi ustalić miejscowości godne zwiedzenia i przesłać wykaz tych miejscowości z krótkiem opisaniem możliwości kwaterunkowych i t. p. do Związku Polskich Towarzystw Turystycznych. Odpis wykazu należy przesłać Staroście D-rowi K. Rościszewskiemu, delegatowi Min. Spr. Wewn. do spraw Powsz. Wyst. Kraj. Urząd Wojewódzki w Poznaniu, który będzie utrzymywał kontakt ze Związkiem Polskich Towarzystw Turystycznych i będzie zawiadamiał bezpośrednio właściwego P. Wojewodę o każdej wycieczce, jaka z Poznania skieruje się do innych miejscowości kraju.

Zarazem Ministerstwo komunikuje, że Główny Komitet Przyjęcia Wycieczek Polaków z Ameryki i innych krajów (Warszawa, ulica Foksal Nr. 17 m. 15, telefon 438-36) organizuje komitety lokalne, celem należytego przyjęcia Polaków z zagranicy, w miastach: Gdyni, Gnieźnie, Toruniu, Poznaniu, Częstochowie, Łodzi, Katowicach, Krakowie, Zakopanem, Krynicy, Lwowie i Wilnie oraz 3 komitety graniczne: w Zbąszyniu, Dziedzicach i Śniatynie. Ministerstwo wzywa władze administracji ogólnej do okazywania poparcia i pomocy wymienionym komitetom.

Zarazem zawiadamia się, że organizacją wycieczek po Pomorzu zajmuje się nowopowstała organizacja pod nazwą „Pomorska Ajencja Turystyczna“ z siedzibą w Toruniu, ulica Różana Nr. 5. Będzie ona współpracowała z „Wielkopolskim Związkiem popierania turystyki“ w Poznaniu.

Dalsze ewent. potrzebne informacje będą PP. Wojewodom przesyłane w miarę ich uzyskania przez Min. Spraw Wewn.

Otrzymują:

1) Minwew — normalnie
2) Województwa — wg. liczby powiatów,
3) P. Minister Bertoni,
4) P. Dyrektor Dep. w Min. Skarbu—Starzyński,
5) Min. Rob. Publ,—referat turystyki,
6) Główny Komitet Przyjęcia Wycieczek Polaków z Ameryki i innych krajów,
7) Związek Polskich Towarzystw Turystycznych,
8) Starosta Dr. Rościszewski — Poznań, Urząd Wojewódzki.

108.

Pismo z 20 marca 1929 r. Nr. OB. 2421. P. P. Wojewodom, Komisarzowi Rządu m. st. Warszawy oraz Naczelnikowi Urzędu Mniejszości w Katowicach w sprawie ograniczenia wydatków.

przesyła się poniższy odpis reskryptu wystosowanego przez P. Prezesa Rady Ministrów i Kierownika Ministerstwa Skarbu do wszystkich P. P. Ministrów w sprawie ograniczenia wydatków.

Z uwagi na wymagania zawarte we wspomnianym reskrypcie, zechce Pan Wojewoda (P. Komisarz Rządu, P. Naczelnik) wydać kategoryczne polecenie podwładnym urzędnikom przestrzegania granic otwieranych kredytów miesięcznych. Wnioski o uzupełnienie kredytów na pokrycie zaległości nie będą mogły być uwzględniane.

Winni niestosowania się do wymienionych zasad będą osobiście odpowiedzialni.

MINISTERSTWO SKARBU
L. D. III. 670/1/29
Warszawa,
dnia 9 marca 1929 r.

Odpis

Do

Wszystkich Panów Ministrów

w/m.

Osiągnięta dzięki wysiłkom Rządu równowaga budżetowa, która jest dzisiaj główną podstawą dobrobytu Państwa nie uwalnia żadnego organu państwowego od obowiązku bezwarunkowego stosowania się do przepisów ustawy skarbowej i wytyczonych w budżecie granic wydatków i od bezwzględnego przestrzegania oszczędności i celowości przy wydawaniu i wykonywaniu jakichkolwiek zarządzeń administracyjnych i zaciąganiu wszelkich zobowiązań.

Niezastosowanie się do tych kardynalnych zasad uporządkowanej gospodarki skarbowej naraziłoby Rząd na zupełnie słuszne zarzuty niepraworządności w gospodarce finansowej i marnowania grosza publicznego, a wtenczas wszelkie rezultaty nawet niezachwianej równowagi budżetowej byłyby przez taką ujemną opinję z największą szkodą dla Państwa, sparaliżowane.

Nie mogąc do tego w poczuciu pełnej odpowiedzialności za interesy Skarbu Państwa dopuścić prosimy Panów Ministrów o przestrzeganie tak obecnie jak i w przyszłym okresie budżetowym następujących zasad:

1) Kredyty ustalone budżetem nie mogą być bezwarunkowo przekraczane. Wobec tego nie będzie Ministerstwo Skarbu wogóle rozpatrywać żadnych wniosków o kredyty nowe lub dodatkowe oraz o przeniesienia kredytów niezgodne z wyraźnemi przepisami ustawy skarbowej.

Wyjątek stanowić mogą tylko najniezbędniejsze wydatki konieczne dla natychmiastowej pomocy w razie szkód zrządzonych przez klęski elementarne, o ile taką konieczność stwierdzi każdorazowo Rada Ministrów odpowiednią uchwałą.

2) Ponieważ zwykle z końcem okresu budżetowego istnieje dążność do niepotrzebnego wyczerpywania pozostałości kredytów, przeto w marcu roku 1929 Ministerstwo Skarbu nie będzie przyzwalać na przeniesienia kredytów nawet dozwolonych ustawą skarbową, o ile to przeniesienie nie będzie wywołane stwierdzoną koniecznością państwową.

3) Zaciąganie zobowiązań lub wydawanie zarządzeń, które bezpośrednio lub pośrednio, bezzwłocznie lub w przyszłości mogą spowodować wydatek, obciążający budżet odnośnego Ministerstwa, lub budżet państwowy wogóle, a dla którego to wydatku nie przewidziano w właściwym budżecie i w właściwym czasie odpowiedniego kredytu jest bezwarunkowo niedopuszczalne.

Ministerstwo Skarbu nie będzie uwzględniać żadnych faktów dokonanych dotąd lub w przyszłości a sprzecznych z zasadą wyrażoną w ustępie 1-szym. Za zobowiązania zaciągnięte wbrew niniejszej zasadzie będą osobiście odpowiedzialni urzędnicy, którzy zobowiązania takie zaciągną.

4) Wszelkie projekty rozporządzeń i zarządzeń powodujące wydatki ze Skarbu Państwa, oraz projekty umów i zamówień mające większe znaczenie gospodarcze lub o charakterze długoterminowym, muszą być uzgodnione uprzednio z Ministerstwem Skarbu.

5) Wykazane w objaśnieniach do preliminarzy budżetowych etaty funkcjonarjuszów państwowych nie mogą być przekraczane zarówno co do ilości jak i wysokości stopni służbowych, również niedopuszczalne jest przydzie-

lanie funkcjonarjuszów państwowych z jednej władzy państwowej do drugiej ponad ustalony dla niej etat, poza wypadkami delegacji służbowych, przewidzianych rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 17 września 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 826).

6) Ponieważ budżety miesięczne są najważniejszym środkiem zapewnienia równowagi budżetowej, gdyż tylko przy ich pomocy może Minister Skarbu dostosowywać w każdym miesiącu sumę wydatków do sumy rozporządzalnych dochodów i zapewniać Skarbowi Państwa wzrost rezerw skarbowych, przeto przestrzeganie granic miesięcznych budżetów jest bezwzględnym obowiązkiem wszystkich władz i urzędów.

P. P. Ministrowie raczą podać powyższe zasady do wiadomości wszystkim podległym władzom, urzędom i organom, z poleceniem bezwzględnego ich przestrzegania i z zastrzeżeniem, że niezastosowanie się do powyższych zasad spowoduje osobistą dyscyplinarną i ewentualnie majątkową odpowiedzialność winnych funkcjonarjuszów państwowych.

Kierownik Ministerstwa Skarbu
(—) *Grodyński*

Prezes Rady Ministrów
(—) *Bartel*

VII.

RUCH SŁUŻBOWY

w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych

w czasie od 1 do 28 lutego 1929 r.

A. W Zarządzie Centralnym Ministerstwa

Mianowany:

radca wojewódzki w VI st. sł. w Komisarjacie Rządu w Warszawie Dr. Zawadzki Andrzej— radcą ministerjalnym w dotychczasowym VI st. sł. dnia 5.II 1929 r.

Dopuszczeni do służby przygotowawczej na stanowiska I kategorji:

magister praw Zburski Tadeusz — dnia 8 II 1929 r.

magister praw Mileski Witold — dnia 7.II 1929 r.

Przeniesiony w stan spoczynku:

pozostający w stanie nieczynnym naczelnik wydziału w V st. sł. Longchamps de Berier Andrzej — dnia 6.II 1929 r.

B. W Państwowych Zakładach Służby Zdrowia.

Mianowany:

urzędnik I kategorji w VI st. sł. w Państwowym Zakładzie Psychjatrycznym w Kobierzynie Dr. Stryjeński Władysław — dyrektorem Państwowego Zakładu Psychjatrycznego w Kobierzynie — dnia 21.II 1929 r.

C. W Komisarjacie Rządu w Warszawie.

Przeniesiony:

naczelnik wydziału w V st. sł. p. o. Zastępcy Komisarza Rządu w Warszawie Pilecki Jerzy — do Urzędu Wojewódzkiego we Lwowie z poruczeniem funkcyj Wicewojewody lwowskiego dnia 27.II 1929 r.

D. We władzach wojewódzkich.

Mianowani:

W Urzędzie Wojewódzkim w Poznaniu:

prow. urzędnik VII st. sł. Dr. Pałżewicz Franciszek Władysław — referendarzem w VII st. sł dnia 21.II 1929 r.

W Urzędzie Wojewódzkim Wołyńskim w Łucku:

radca wojewódzki w VI st. sł. Krasiński Henryk — naczelnikiem wydziału w dotychczasowym VI st. sł. dnia 6.II 1929 r.

Przeniesieni:

referendarz w VII st. sł. Woźniak Roman— z Wołyńskiego Urzędu Wojewódzkiego w obręb Województwa krakowskiego dnia 6. II 1929 r.

radca wojewódzki w VI st. sł. Strzyżowski Eugenjusz — z Urzędu Wojewódzkiego w Tarnopolu do Urzędu Wojewódzkiego w Nowogródku dnia 6.II 1929 r.

naczelnik wydziału w V st. sł. Dr. Laniewski Ludwik — z Poleskiego Urzędu Wojewódzkiego do Urzędu Wojewódzkiego w Tarnopolu dnia 8.II 1929 r.

naczelnik wydziału w V st. sł. i wicewojewoda we Lwowie Gronziewicz Zygmunt do Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu z poruczeniem funkcyj wicewojewody poznańskiego dnia 27.II 1929 r.

naczelnik wydziału w V st. sł. i wicewojewoda w Poznaniu Ołpiński Józef — do Komisarjatu Rządu w Warszawie z poruczeniem funkcyj wicekomisarza Rządu dnia 27.II 1929 r.

Zwolnieni ze służby:

prow. asesor w VII st. sł. w Wołyńskim Urzędzie Wojewódzkim Małuszyński Adolf Lucjan — na własną prośbę z dniem 28.II 1929 r.

radca wojewódzki w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie Steczkowski Marjan — na podstawie art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej z dniem 28.II 1929 r.

radca wojewódzki w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Białymstoku Sokołowski Józef—na podstawie art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej z dniem 28.II 1929 r.

radca wojewódzki w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Stanisławowie Jakubiczka Emanuel—na podstawie art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej z dniem 28.II 1929 r.

radca wojewódzki w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Toruniu Parylowski Karol — na podstawie art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej — z dniem 28.II 1929 r.

radca wojewódzki w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Lublinie Schimak Juljan — na podstawie art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej—z dniem 28.II 29 r.

radca wojewódzki w VI st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Katowicach Lisowski Antoni—na podstawie art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej—z dniem 28.II 29 r.

Przeniesiony w stan spoczynku:

radca wojewódzki w Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie Clossman Karol—dnia 25.II 29 r.

Zmarł:

referendarz VII st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Lublinie Sochacki Zbigniew dnia 25.II 29 r.

E) We władzach powiatowych:

Mianowani:

komisarz ziemski w Mołodecznie Bukowski Bolesław—starostą powiatowym w VI st. sł. w Krzemieńcu dnia 25.II 29 r.

referendarz VII st. sł. w Starostwie w Płocku Staszewski Władysław — starostą powiatowym w Rypinie w dotychczasowym VII st. sł. dnia 28.II 29 r.

Przeniesieni:

referendarz VI st. sł. ad pers. Gądziński Karol — z Lwowskiego Starostwa grodzkiego do Urzędu Wojewódzkiego we Lwowie dnia 6.II 29 r.

referendarz VII st. sł. Kościołek Jan — ze Starostwa we Włodzimierzu do Wołyńskiego Urzędu Wojewódzkiego w Łucku dn. 8.II 29 r.

referendarz VII st. sł. Szerlowski Antoni — ze Starostwa w Częstochowie do Starostwa w Zawierciu dnia 11.II 29 r.

referendarz VII st. sł. i kierownik ekspozytury Starostwa brzezińskiego w Tomaszowie Maz. Miszewski Ludwik—w obręb województwa wołyńskiego w charakterze referendarza VII st. sł. dn. 16.II 1929 r.

referendarz VII st. sł. Dr. Pawik Konstanty — ze Starostwa w Myślenicach do Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie dn. 23.II 29 r.

referendarz VII st. sł. i kierownik Starostwa w Kostopolu Lisiecki Jerzy — do Wołyńskiego Urzędu Wojewódzkiego w charakterze referendarza VII st. sł. dnia 26.II 29 r.

starosta pow. w VI st. sł. Malanowski Wacław — ze Starostwa w Rypinie do Starostwa w Kościerzynie dnia 28.II 29 r.

lekarz powiatowy w VII st. sł. Dr. Lamparski Stanisław — ze Starostwa w Wierzbniku do Starostwa we Włoszczowej dnia 28.II 29 r.

Przeniesiony w stan nieczynny:

starosta powiatowy w VI st. sł. w Kościerzynie Dr. Bartz Jan — uchwałą Rady Ministrów z dnia 20.II 29 r.

Przeniesiony w stan spoczynku:

lekarz powiatowy w VII st. sł. w Starostwie w Strzyżowie Dr. Biliński Antoni — z dniem 28.II 29 r.

Zmarł:

asesor VII st. sł. w Starostwie w Brześciu n/B. Statkiewicz Mieczysław dnia 10.II 29 r.

Drukarnia Policyjna, Warszawa, Długa 38.